



Årsrapport 2021



Den 1. juli 2021 endret Sysselmannen på Svalbard navn til Sysselmesteren på Svalbard.
Foto: Sysselmesteren på Svalbard



1. Leders beretning	5
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
2.1 Samfunnsoppdrag og hovedprioriteringer	7
2.1.1 Hovedmålene i norsk svalbardpolitikk	7
2.1.2 Overordnede mål og styringsparametere og oppgaver for Sysselmesteren 2021	7
2.2 Organisasjon, personell og eiendomsforvaltning	8
2.2.1 Stillinger	8
2.2.2 Helse, miljø og sikkerhet	9
2.2.3 Likestilling og mangfold	9
2.2.4 Utvalgte hovedtall	10
3. Årets aktiviteter og resultater	11
3.1 Mål 1: Godt forvaltede polarområder	11
3.1.1 Oppdrag 1.1: Gjennomføre navneskiftet fra sysselmanntil sysselimester 1. juli 2021	12
3.1.2 Styringsparameter 1.2: Effektiv saksbehandling	12
3.2 Mål 2: Trygghet på Svalbard	12
3.2.1 Styringsparameter 2.1: Samhandling i det forebyggende samfunnsikkerhetsarbeidet på lokalt og regionalt nivå	12
3.2.2 Styringsparameter 2.2: Samvirke i redningstjenesten	14
3.3 Mål 3: Effektiv bekjempelse av kriminalitet	17
3.4 Mål 4: God tilstedeværelse på Svalbard	20
3.4.1 Styringsparameter 4.1: Forvaltning av sysselmesterens tjenestefartøy og helikoptere ..	22
3.4.2 Rapporteringskrav 4.2: Sysselmesterens bidrag til Longyearbyen som norsk lokalsamfunn	23
3.5 Miljøforvaltning	23
3.6 Mål 5: Omfanget av villmarkspregete områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet	23
3.6.1 Oppdrag 5.1 Følge opp arbeidet med opprydding etter kulldriften i Svea	23
3.6.2 Oppdrag 5.2 Bidra til å identifisere behov for digitalisering av miljø- og geodata for Svalbard	24
3.6.3 Oppdrag 5.3 Oppsummere høring av forskrifter i forbindelse med regelverksoppdraget og oversende tilrådning til Miljødirektoratet. Bistå Miljødirektoratet i oppfølgingen av regelverksarbeidet og i utarbeiding av kartmateriale	24
3.6.4 Oppdrag 5.4 Sikre en økosystembasert forvaltning	27
3.6.5 Oppdrag 5.5 Forvaltning av isbjørn	27



3.6.6	OPPDRA 5.6 Sende på høring og sammenfatte høringsinnspill i forbindelse med forslag om utvidelse av Nordenskiöld Land nasjonalpark og sende tilrådning til Miljødirektoratet.....	27
3.6.7	OPPDRA 5.7 Stille krav til utslippsgrenser og rensing, tilsvarende som på fastlandet, for på den måten å få redusert utslipp av PFAS fra brannøvingsfeltet til Svalbard lufthavn 28	
3.6.8	Oppdrag 5.8 Vurdere krav til rensing av avløpsvann fra lokalsamfunnene	29
3.6.9	Oppdrag 5.9 Bidra til å redusere marin forsøpling	29
3.7	Mål 6: De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning.....	31
3.7.1	Oppdrag 6.1 Indikatorutvikling.....	32
3.7.2	Oppdrag 6.2 Utarbeide faglig program for arkeologiske kulturmiljø på Svalbard.....	32
3.7.3	Oppdrag 6.3 Revidere kulturminneplanen for Svalbard	33
3.8	Andre oppgaver knyttet til overordnede mål for Svalbardpolitikken	33
3.8.1	Trygghet for befolkningen	33
3.8.2	Tilsyn, veiledning og kommunikasjon	35
3.8.3	Kommunikasjon	36
3.8.4	Reiseliv	37
3.8.5	Opprettholde en robust og effektiv offentlig virksomhet	39
3.8.6	Kontakt med lokalsamfunn utenfor Longyearbyen	40
3.8.7	Forvaltning og publikumsrettede oppgaver	41
3.9	Statens øverste representant på Svalbard	43
3.9.1	Bindeledd mellom lokale aktører og sentrale myndigheter	43
3.9.2	Kunnskapsformidling, informasjon og representasjon	43
3.9.3	Svalbards miljøvernfond	43
4.	Styring og kontroll i virksomheten.....	45
4.1	Sysselmesterens overordnede vurdering av styring og intern kontroll	45
4.2	Rapporteringskrav 7.2: Virksomhetens vurdering av hvor det finnes utfordringer i den interne kontrollen som departementet bør være kjent med.....	45
4.3	Rapporteringskrav 7.3: Omtale av konkrete svakheter som er avdekket, hvilke tiltak som eventuelt er satt i verk og effekten av tiltakene.	46
4.4	Rapporteringskrav 7.6: Virksomheten skal i årsrapporten redegjøre for arbeidet med forbedring av sikkerheten i virksomheten, med særlig fokus på sikkerhetskulturen. Videre skal det rapporteres på hvordan arbeidet er integrert i den interne virksomhetsstyringen.	46
4.5	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen	46
5.	Vurdering av framtidsutsikter.....	48



6. Årsregnskap 2021	50
6.1 Ledelseskommentar årsregnskapet 2021	50
6.2 Prinsippnote årsregnskapet.....	52

1. Leders beretning

Syssemesteren på Svalbard er Regjeringens øverste representant på øygruppen og er både politimester og statsforvalter. Kjerneoppgavene er rednings- og beredskapsarbeid, politi- og påtaleoppgaver, miljøforvaltning samt ulike former for tjenesteytelse til de faste bosettingene på Svalbard.

I rollen som politimester, har Syssemesteren de samme ansvarsområder som politidistriktene på fastlandet. I dette ligger ansvar for politipatrulje, etterforskning, påtalehåndtering, irettføring av straffesaker, ansvar for polisære forvaltningsoppgaver samt ansvar for den lokale redningssentralen (LRS) på Svalbard.

I rollen som statsforvalter har Syssemesteren både ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap på øygruppen og for forvaltning og oppfølging av miljøregelverket under svalbardmiljøvernloven. På området for samfunnssikkerhet og beredskap er Syssemesteren leder av beredskapsrådet for Svalbard og er i tillegg gitt en rekke oppgaver til dette saksfeltet i kraft av instruks. På området for miljøforvaltning spenner oppgaveporteføljen vidt over en rekke områder, fra områdevern, artsforvaltning, kulturminner, vern mot naturinngrep, forurensning til arbeid med arealplaner. I tillegg kommer oppgaver knyttet til regelverksutvikling og søknadsbehandling.

Syssemesteren er videre gitt oppgaver og fullmakter – ut over den tradisjonelle rollen som politimester eller statsforvalter – slik som for eksempel saksbehandling, forvaltning og regelverksutvikling under turistforskriften (som blant annet regulerer turistvirksomhet på Svalbard). Oppgaver knyttet til servicertejninger, slik som utførelser av vigsler, utstedelse av jaktkort, behandling av våpensøknader samt tjenester knyttet til vegtrafikk og tollovgivning tilligger også Syssemesteren.

Uten å bringe denne beretningen for langt ut i statiske detaljer, må det nevnes at Syssemesteren mottar en lang rekke besøk gjennom året, alt fra statsråder og stortingskomiteer, via ambassadører til ulike representanter/delegasjoner fra private organisasjoner og andre statlige foretak. Syssemesteren prioriterer videre å holde tett og god dialog med Longyearbyen lokalstyre, Kings Bay AS (Ny Ålesund), samt Trust Arktikugol og den Russiske Generalkonsulen i Barentsburg.

Til å utføre denne omfattende og særdeles varierte oppgaveporteføljen har Syssemesteren 46 åremålsansatte medarbeidere samt enkelte engasjementsstillinger i forbindelse med de ulike sesonger, herunder ulike spesialister som går inn som sommervikarer, feltinspektører, kulturminnesnekkere og arkeologer.

Syssemesteren har også operativ kommando og kontroll over samt kontraktmessig oppfølging av to innleide AWSAR Super Puma redningshelikoptre (Lufttransport AS) samt tjenestefartøyet "MS Polarsyssel" (Fafnir AS). Ved Lufttransports base er det 35 ansatte. Til tjenestefartøyet er det knyttet to crew med til sammen 18 ansatte. Disse tunge transportressursene brukes primært av Syssemesteren i rollen som politimester ved redning, beredskap og under utøvelse av myndighet, sekundært til oppdrag underlagt rollen som statsforvalter og ved ivaretagelse av øvrige lovpålagte og regulerte/ledelsesstyrte oppgaver.

Året 2021 forløp uten større ulykker eller enkelthendelser hvor liv eller helse gikk tapt og/eller hvor miljøet ble utsatt for vesentlig skade, påvirkning eller forringelse fra lokale kilder. Kort oppsummert kan det legges til grunn at de oppdrag, mål og prioriteringer som ble gitt i tildelingsbrevet for 2021 i det alt



Foto: Ynave Olsen Sæbbe



vesentlige er utført og oppnådd på en tilfredsstillende måte, og det vises om dette til de enkelte kapitler i denne årsrapport.

Pandemien (Cov-19) preget også 2021. Dette berørte i første rekke samfunn og dagligliv, til både fastboende og tilreisende, i form av relativt strenge inngrep og restriksjoner, hvilket igjen førte til at blant annet turistaktiviteten i såvel bosettinger som i felt var på et lavt nivå. Etter hvert som Regjeringen ut over sommeren og høsten lettet på enkelte tiltak, særlig når det gjelder reise-restriksjoner (regler som omhandlet alt fra testregime til krav om vaksinesertifikater), økte trafikken av tilreisende til Svalbard. Gjennom hele året hadde Sysselmesteren stort fokus på utviklingen av pandemien i rollen som statsforvalter og la herunder ned en betydelig innsats både gjennom tett møtevirksomhet med lokale myndigheter, regelverksutvikling samt bistand til gjennomføring av vaksineprogram i bosettingene. Det må samlet legges til grunn at tiltakene som ble gjennomført og den innsats som ble nedlagt hadde meget gode effekter. De første tilfeller av covid-smitte kom nemlig ikke til Svalbard før mot slutten av kalenderåret.

Utover sommeren og høsten fremla sentrale myndigheter flere endrings- og innstrammingsforslag gjeldende for Svalbard. Miljødirektoratet fremla forslag om endringer i miljøregelverket, Justis- og beredskapsdepartementet fremla forslag til ny feltsikkerhetsforskrift samt forslag til endring av valgbarhetsregler for valg til Longyearbyen lokalstyre, og Kunnskapsdepartementet fremla forslag til nye regler om barnehagevirksomhet, grunnskole og videregående opplæring i Longyearbyen, herunder om retten til spesialundervisning mv. Dette skapte mye debatt og etter hvert en del uro lokalt i Longyearbyen, hvilket ble kommunisert også til sentrale myndigheter. Sysselmesteren valgte å gi juridisk-tekniske og samtidig politisk nøytrale hørings svar til de tema som ikke hører under egen kompetanse og mandat, nemlig til forslagene rundt valgordning og undervisning. Forslagene til endringer i miljøregelverket og til ny feltsikkerhetsforskrift fikk etter hvert forlenget høringsfrist til mai 2022, og Sysselmesteren tar med seg oppgaver knyttet til disse endringsforslagene inn i det nye arbeidsåret.

Arbeidet med skredsikring av Longyearbyen er fortsatt i rute. Nytt var at Justis- og beredskapsdepartementet ved revidert nasjonalbudsjett bevilget midler slik at også «Vannledningsdalen» kan sikres mot skred. Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap har også ellers og gjennom året blitt gitt god prioritet, og det er grunn til å fremheve den gode samhandlingen med Longyearbyen lokalstyre i dette viktige arbeidet.

Det må videre nevnes at Sysselmanen skiftet navn til den kjønnsnøytrale tittelen Sysselmaster med virkning fra 1. juli 2021, dog uten at dette endret oppdrag eller mandat.

Sysselmann Kjerstin Askholt takket den 1. juni av etter seks innholds- og begivenhetsrike år som Regjeringens øverste representant på øygruppen. Jeg benytter anledningen til å takke for hennes store og betydningsfulle innsats samt ønske henne lykke til i sitt nye embete som politimester i Agder.

Ironisk nok var det en kvinne som ble den siste Sysselmann på Svalbard, før undertegnede den 24. juni tiltrådte, overtok oppdraget og fra og med 1. juli fikk den kjønnsnøytrale tittelen Sysselmaster.

Jeg har etter tiltredelsen benyttet tiden til å lære, erfare og – ikke minst - forstå de mange og komplekse oppgavene som tilligger dette (i nasjonal målestokk) helt særegne embetet. Etter et halvt år i denne rollen, hvor jeg særlig har rettet fokus mot utvikling av ledergruppen, utvikling av ledelsesfunksjoner samt rette høy prioritet på HR og HMS, ser jeg frem til fortsettelsen.

Longyearbyen 15. februar 2022

Lars Fause

Sysselmaster på Svalbard



2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Årsrapporten 2021 for Sysselmesteren på Svalbard er utformet på grunnlag av målsettingene som er gitt i St.prp. nr. 1 Svalbardbudsjettet og tildelingsbrevet for 2021 fra Justis- og beredskapsdepartementet og Klima – og miljødepartementet. Årsmeldingen er redigert i samsvar med krav til årsrapportering i henhold til tildelingsbrevets kap. 7.1. Arbeid med målene i tildelingsbrevet framgår av rapportens kapittel 3.

2.1 Samfunnsoppdrag og hovedprioriteringer

Sysselmesteren er regjeringens øverste representant på Svalbard, administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. I saker der Sysselmesteren utøver myndighet etter delegasjon fra andre departementer, er Sysselmesteren likevel på disse fagområdene underlagt vedkommende departement.

Sysselmesteren forvalter norsk svalbardpolitikk og ivaretar Norges rettigheter og plikter etter Svalbardtraktaten. Det følger av svalbardloven at Sysselmesteren har samme myndighet som en statsforvalter. Sysselmesteren er også politimester og Notarius Publicus.

Sysselmesteren har følgende kjerneoppgaver:

- Politi- og beredskapsarbeid
- Miljøvern
- Tilsyn
- Administrative gjøremål/publikumsrettede forvaltningsoppgaver
- Premissleverandør for sentrale myndigheter i utvikling av svalbardpolitikken

2.1.1 Hovedmålene i norsk svalbardpolitikk

Regjeringens hovedmål i norsk svalbardpolitikk er:

- En konsekvent og fast håndhevelse av norsk suverenitet over øygruppen
- En korrekt overholdelse av Svalbardtraktaten og kontroll med at traktaten blir etterlevd
- Bevaring av ro og stabilitet i området
- Bevaring av områdets særegne villmarksnatur
- Opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen

2.1.2 Overordnede mål og styringsparametere og oppgaver for Sysselmesteren 2021

I tillegg til løpende arbeid med hovedmålene i svalbardpolitikken nedfelt i Svalbardmeldingen (Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard) har hovedprioriteringene i 2021, som tidligere år, vært oppfølging av mål og styringsparametere i tildelingsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

Tildelingsbrevet 2021 definerer følgende mål/oppgaver som skal følges opp av Sysselmesteren:

- Fra Justis- og beredskapsdepartementet:
- Godt forvaltede polarområder



- Trygghet på Svalbard
- Effektiv bekjempelse av kriminalitet
- God tilstedeværelse på Svalbard
- Videreutvikle lokalsamfunnet i Longyearbyen

Fra Klima- og miljødepartementet:

- Arbeide for at den samlede belastningen på sårbare økosystemer, samt natur- og kulturminneverdier fra ferdsel og annen menneskelig aktivitet ikke øker.
- Bidra til å redusere lokale kilder til forurensning og avfall på Svalbard.
- Følge opp arbeidet med opprydningen etter kulldriften i Svea.
- Arbeide for at areal- og samfunnsplanleggingen tar hensyn til klimaendringer, samt natur- og kulturmiljøverdier innenfor planområdene.
- Bidra til å sikre sårbare kulturmiljøer utsatt for påvirkninger av klimaendringene.

I tillegg til løpende driftsoppgaver har administrasjonen arbeidet med oppfølging av tildelingsbrevet, særskilt:

- Arbeidsmiljø
- HMS og internkontroll
- Informasjonssikkerhet
- Rutiner for erfarings- og kunnskapsoverføring

Det er rapportert på de overordnede målene og oppgavene i kapittel 3 og 4.

2.2 Organisasjon, personell og eiendomsforvaltning

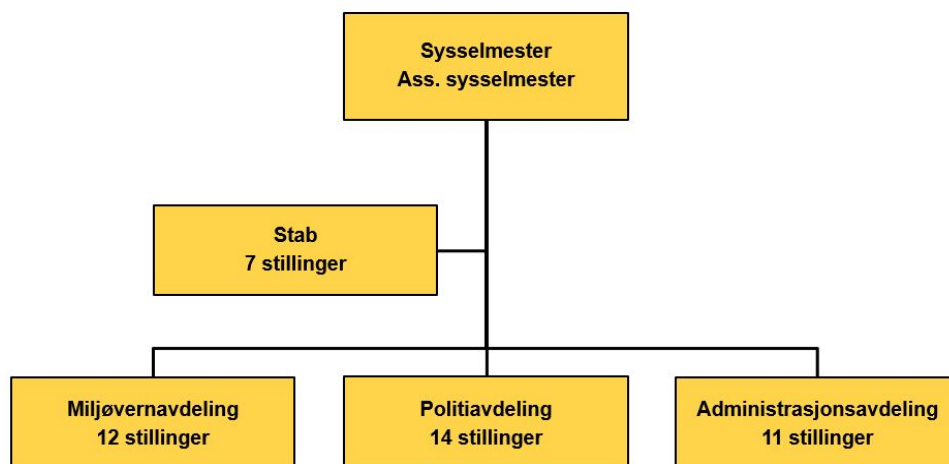
Syssemesteren er organisert i tre avdelinger og en stabsenhet som vist nedenfor.

Syssemesterens bygninger er leieobjekter med Statsbygg som utleier. Administrasjonsbygget er sertifisert som miljøfyrtårn. Det er foretatt en del indre vedlikehold i administrasjonsbygget. I tillegg er en leilighet i administrasjonsbygget omdisponert til kontor som er utleid til Nærings- og fiskeridepartementet.

2.2.1 Stillinger

I 2021 har ledelsen bestått av:

- Sysselemann Kjerstin Askholt tom 31.06. Sysselemester Lars Fause fom 01.07.
- Assisterende sysselemester Sølvi Elvedahl
- Sysselemesteroverbetjent Bjørn Pedersen tom 30.06. Vidar Arnesen fom 01.07.
- Miljøvernsjef Kristin Heggelund
- Administrasjonssjef Asle Bjørndal tom 20.08. og Hege Walør Fagertun fra 01.09.



Sysselmesteren hadde ved utgangen av året 46 åremålsstillinger og to engasjementsstillinger. Alle åremålsstillingene er på maksimalt seks år (3+3 år).

I tillegg til åremålsstillingene er det gjennom året ansatt personell i ulike lang- og korttidsengasjementer, som sommervikarer og feltinspektører.

2.2.2 Helse, miljø og sikkerhet

Sykefraværet i 2021 var på 1,8 %. Det er meldt om ett arbeidsrelatert sykefravær. Det er avholdt tre møter i arbeidsmiljøutvalget i 2021, og det ble gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse våren 2021. I etterkant av denne ble det utarbeidet ny handlingsplan for arbeidsmiljøet for 2021 og 2022.

Sysselmesteren benytter politietatens HMS-system i tillegg til en egen lokaltilpasset HMS- håndbok. HMS-systemet inngår i Sysselmesterens styringsystem. Sysselmesteren har etablert ordning for varsling av kritikkverdige forhold gjennom felles varslingsordning for justissektoren. I tillegg er det egen lokal kanal for varsling av avvik.

Ved lokal bedriftshelsetjeneste har alle ansatte tilbud om helsesamtale, ergonomisk undersøkelse og arbeidspasstilpasning og førstehjelpskurs. Bedriftshelsetjenesten deltar i Sysselmesterens AMU-møter. Sysselmesteren. Alle ansatte har tilbud om fri til trening én time per uke i arbeidstiden. Det er gjennomført sikkerhetsopplæring for nyansatte i samsvar med interne instruksjoner, og innføringsuke for feltinspektører. Det utarbeides hvert år en avdelingsvis risiko- og sårbarhetsanalyse som inngår i virksomhetsplanen.

2.2.3 Likestilling og mangfold

Av de 46 årsmålstilsatte var det ved utgangen av året 25 kvinner og 21 menn, med en alderssammensetning fra 29 til 64 år. Kvinneandelen i ledergruppen er 60 %.



2.2.4 Utvalgte hovedtall

Volumtall fra virksomheten	2018	2019	2020	2021
Offisielle besøk og orienteringer	56	64	26	22
Utstedte alkoholkort	3208	3225	2890	2731
Loggførte politioppdrag	715	758	621	686
Straffesaker	159	115	91	128
Redningsoppdrag	49	59	24	32
Saksomfang/nye saker	1429	1340	1194	1491
Våpensøknader erverv/ låneløyver	394	364	466	990
Utstedte visum	444	348	383	374
Utstedte pass	285	260	193	109
Utstedte ID-kort			37	97
Nøkkeltall (hele tusen kr)	2018	2019	2020	2021
Samlet budsjett-tildeling i hht tildelingsbrev	280 120	287 699	309 106	316 645
Forbruk i hht regnskap:				
Drift	67 376	70 568	72 063	81 446
Transporttjeneste (helikopter og båt)	207 408	208 526	221 881	308 227
Kulturminnetiltak	2 437	2 911	2 585	2 096
Årsverk åremålsstillinger	44	45	45	46



3. Årets aktiviteter og resultater

I dette kapittelet rapporteres det på aktiviteter og resultater på målene i tildelingsbrevet for 2021.

3.1 Mål 1: Godt forvaltede polarområder

Sysselmesteren bruker mye tid og ressurser på å orientere om Svalbard og norsk svalbardpolitikk, både overfor besøkende til Svalbard som ber om orienteringer, og ved deltakelse på møter, konferanser og seminarer lokalt og på fastlandet. I tillegg er det viktig at Sysselmesteren kan tilrettelegge for at aktørene som skal utøve myndighet på vegne av den norske stat, får tilstrekkelig informasjon om norsk svalbardpolitikk.

Sysselmesteren har sterkt fokus på hovedmålene i norsk svalbardpolitikk i sin forvaltning. Svalbard er i endring på mange områder, og Sysselmesteren holder norske myndigheter orientert om utviklingen på Svalbard generelt og i Longyearbyen spesielt.

Sysselmesteren har også hyppig og nær kontakt med Longyearbyen lokalstyre. Norsk svalbardpolitikk er gjennomgående et tema i denne kontakten. Dette gjelder også i kontakten med andre norske institusjoner på øygruppen.

Covid-19-pandemien har også i 2021 medført betydelig merarbeid for Sysselmesteren. Samtidig, og av samme årsak, har det vært en nedgang i antall politioppdrag og i redningsaksjoner i 2020 og 2021, sammenliknet med tidligere år. Det har også vært langt færre offisielle besøk som Sysselmesteren har måttet planlegge og gjennomføre. Arbeidet med nytt miljøregelverk, feltsikkerhetsforskriften og arbeidslivsregelverket har vært omfattende og har krevd mye ressurser i flere avdelinger hos Sysselmesteren. Det ovenstående er mer utfyllende beskrevet i de respektive kapitlene.

Forslag til ny forskrift om sikkerhet i felt mv. på Svalbard (feltsikkerhetsforskriften) og forslag til ny forskrift om pakkereiselovens anvendelse på Svalbard ble lagt ut på offentlig høring fra Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet 31.08.2021 med høringsfrist 1. februar 2022. Sysselmesteren har i henhold til det mottatte oppdrag gitt innspill mv. til departementene i sakens anledning. Høringsfristen er siden forlenget til 1. mai 2022.

I sum er det et viktig og omfattende arbeid og som skal ta opp i seg de senere års utvikling innen reiselivsnæringen på Svalbard, herunder danne rammene for fremtidens turisme på Svalbard. Særlig sentralt står arbeidet med en sertifiseringsordning som bl.a. skal besørge krav til sikkerhet i felt samt ivareta andre viktige hensyn i utviklingen av reiselivet mv. på Svalbard. Sysselmesteren vil fortsette dette arbeidet fremover i samråd med bl.a. UNIS Safety Center og UiT Norges Arktiske Universitet samt representanter fra reiselivsnæringen og et utvalg guideorganisasjoner. Årsaken til at de førstnevnte aktører er tatt inn i arbeidet, er særlig at disse er lokalt basert i Longyearbyen og at de allerede pr i dag tilbyr fagkunnskap og opplæring av relevant art i forbindelse med kompetansekrav for guider. Hovedformålet med det kommende arbeidet er derfor å konkretisere nærmere faglige kompetansekrav til en "Svalbard-guide" mv., men også andre temaer vil bli tatt opp i dialogen med aktørene som nevnt.

Det har gjennom 2021 også vært ulike former for korrespondanse og informasjon til berørte aktører enten forut for eller i forbindelse med høringen. Også denne prosessen vil fortsette i inneværende år. Sysselmesteren har også bidratt med en gjennomgang av forslaget til ny feltsikkerhetsforskrift i møter med Norges forskningsråd gjennom Svalbard Science Forum og forskningsmiljøet i Ny Ålesund.

Arbeidet er som det fremgår pågående.



3.1.1 Oppdrag 1.1: Gjennomføre navneskiftet fra sysselmanntil sysselimester 1. juli 2021

1 juli ble det formelle navnebyttet markert med nytt skilt med logo på administrasjonsbygningen. Det ble også omtalt i media. Hjemmesiden til Sysselmanntil er endret i henhold til navneskiftet. I ettertid er navneskiftet gjennomført på dokumenter og maler i dokumentasjonssystemet. Alle ansatte fikk ny epost-adresse som en del av navneskiftet. Det er løpende gjennomført omprofilering av alle transportmidler. Annen omprofilering foretas når utstyr/materiell skal skiftes ut. Ny logo er godkjent av Justis- og beredskapsdepartementet.

3.1.2 Styringsparameter 1.2: Effektiv saksbehandling

Overtidsbruk:

Sysselmesteren har hatt en grundig gjennomgang av overtidsbruken i alle avdelinger desember 2021. Overtidsbruken er til dels betydelig på enkeltfunksjoner og overtid må benyttes i alle avdelinger for å få utført pålagte oppgaver. Det er utført 4900 overtidstimer for hele året. 2570 timer er ført på politiavdelingen og følger som en del av beredskapsordningen hos Sysselmesteren. Sysselmesteren vil rette større oppmerksomhet rundt bruk av overtid i 2022.

Sakstyper med lang saksbehandlingstid og store restanser:

Innføring av ny våpenlov har medført en betydelig saksmengde. Antall søknader om lån/erwerb har gått opp fra 466 til 990 fra 2020 til 2021. En forventer at dette vil øke ytterligere i 2022.

Det er videre restanser på saker til forliksrådet. Dette skyldes Covid-19 og at det ikke har vært mulig å gjennomføre meklinger deler av året.

Sysselmesterens ressursbruk knyttet til vertskapsrollen:

Det har vært lite ressursbruk knyttet til besøk og orienteringer i 2021. Utover høsten begynte det å komme inn henvendelser for besøk for høsten 2021 og vår 2022. Det er ventet en "normalisering" i antall besøk etter at samfunnet er tilbake i normalt gjenge etter pandemien.

3.2 Mål 2: Trygghet på Svalbard

3.2.1 Styringsparameter 2.1: Samhandling i det forebyggende samfunnssikkerhetsarbeidet på lokalt og regionalt nivå

Også i 2021 har Sysselmesteren brukt store ressurser for å håndtere covid-19 pandemien og en har også hatt behov for å omdisponere egne årsverk for å jobbe med regelverk og spørsmål rundt covid-19. Begrunnelsen for å benytte store ressurser under pandemien, har vært den svært sårbare helseberedskapen på Svalbard, med store avstander til fastlandet og begrensede helseressurser. Smittespredning på øya vil kunne få store konsekvenser for en rekke kritiske samfunnsfunksjoner, det være seg vannverk, energiforsyning, sykehus, flyplass, brannvesen og Sysselmesterens politi- og redningsressurser.

Sysselmesteren har som statsforvalter et ansvar som følger av statsforvalterens samfunnssikkerhetsinstruks. Involvering av beredskapsrådet har vært vektlagt også i 2021. Inntrykket er

at dette har bidratt til felles situasjonsforståelse blant samvirkeaktørene på beredskapsfeltet. Beredskapsrådet har jevnlig blitt innkalt for rådgivning, for tidsriktig informasjon til medlemmene og for å oppnå en felles oppfatning av situasjonen her på Svalbard.

Det har store deler av tiden vært restriksjoner og tiltak rundt ankomst til Svalbard. Det har blant annet ikke vært adgang til å ankomme direkte med charterfly fra utlandet til øygruppen, og det har vært krav til negativ covid-19- test før avreise til Svalbard. Dette har vært strenge, men nødvendige restriksjoner sett hen til at øya bare har et beredskapssykehus. Sentrale og lokale tiltak må sies å ha fungert ut fra at første tilfellet av covid ble konstatert i oktober 2021, samt at en kun har hatt totalt 10 tilfeller av registrert smitte på Svalbard i 2021.

Det har vært viktig for Sysselmesteren å hele tiden ivareta til de store konsekvensene ved en større smittesituasjon opp mot at inngrepene ikke skulle være strengere enn nødvendig. Sysselmesteren har jevnlig hatt ukentlige møter med sentrale myndigheter for å gi innspill til sentrale myndigheter for å kalibrere tiltaksnivået.

Det har også vært avholdt faste ukentlige møter mellom Sysselmesteren og Longyearbyen lokalstyre og Longyearbyen sykehus. På møtene har Sysselmesteren blant annet ivaretatt orientering om nytt regelverk, orientering om smittesituasjonen og vaksinestatus på Svalbard, fått en oppdatert situasjonsforståelse, laget felles handlingsplaner og ivaretatt kommunikasjon ut til befolkningen. Sammen har vi løst nye oppgaver som f.eks. utdeling av hurtigtester, håndtering av personell etter fastlandsopphold, smitte om bord på skip med mer.



Tegning: Håkon Sandvik

Videre har Sysselmesteren jevnlig deltatt i møter med overordnet departement, Beredskapsutvalget for biologiske hendelser, Helsedirektoratets møter med statsforvalterne og Politidirektoratets møter om sentrale beslutninger og føringer - som igjen er videreformidlet lokalt til samvirkeaktører

Det har også vært en viktig oppgave for Sysselmesteren å sørge for informasjon om endringer i covid-19 regelverket til den russisktalende delen av befolkningen i Barentsburg, samt at en har benyttet tolk og Sysselmesterens helikopterressurs for å bistå med vaksinasjon av også befolkningen i Barentsburg. Helikopterressursen har selvfølgelig vært uvurderlig også for å nå de andre bosetningene med vaksinasjon mot covid-19.

For øvrig vil Sysselmesteren rose Longyearbyen Røde Kors hjelpekorps for en betydelig innsats under pandemien. Medlemmer av korpset har blant annet stilt opp og organisert massevaksinering da sentrale myndigheter prioriterte Svalbard i vaksinekøen, samt ompakking av hurtigtester som deles ut. Dette har vært en uvurderlig ressurs for Sysselmesteren.

Sysselmesteren har ansvaret for å beslutte evakuering og forbud mot ferdsel dersom det er områder hvor det oppstår skredfare. Vi har et svært godt samarbeid med Longyearbyen lokalstyre, NVE og skredfaglig ekspertise i Skred AS. På overordnet nivå har en ukentlige møter. I vintersesongen mottar Sysselmesteren daglig vurdering av lokal snøskredfare for Longyearbyen. Det gjenstår fortsatt noen av



sikringstiltakene som startet i 2018. Siste del med snøfangere i Lia skal bygges i 2022, og deretter er det bare sikring av Vannledningsdalen som må ferdigstilles.

Det var tidvis betydelig skredfare både i terrenget på Svalbard og spesielt i deler av Longyearbyen i 2021. Sysselmesteren måtte flere ganger beslutte evakuering av Nybyen. Den siste evakueringen varte fra begynnelsen av april til slutten av mai. Beredskapsrådet ble også her involvert, spesielt da situasjonen med store skavler i Gruvefjellet vedvarte. Sysselmesteren besluttet da å evakuere i en lengre periode istedenfor hyppige evakueringer for å skape forutsigbarhet for godt over 100 personer – i hovedsak studenter ved UNIS og elever ved Svalbard folkehøgskole. En overnattingsbedrift var også berørt. Ingen ble tatt av skred.

I oktober ble det i samarbeid med Kystverket gjennomført en større oljevernøvelse i Barentsburg. Et av øvingsmomentene var koordinering og samarbeid med Trust Arktikugols lokale ressurser i Barentsburg. Øvingsrapporten konkluderer med at både koordineringen med ledelsen i Trust Arktikugol, samarbeidet og kommunikasjonen mellom styrkene fra Longyearbyen og Barentsburg fungerte meget godt.

Når det gjelder andre øvelser, er dette omtalt i avsnitt 3.1.2.

3.2.2 Styringsparameter 2.2: Samvirke i redningstjenesten

Samvirke innenfor øvings- og treningsvirksomhet

Samvirket har i 2021 i stor grad blitt preget av gjennomføringen av AMRO-prosjektet (Arctic Mass Rescue Operation).

Prosjektet har hatt som målsetning å utvikle relevante prosedyrer for en masseredningsoperasjon i Arktis for alle samvirkeaktørene på Svalbard. Det har også vært et mål å understøtte Hovedredningssentralens arbeid med utarbeidelsen av en nasjonal veileder for masseredningsoperasjonen.

Prosjektet ble avsluttet med fullskala øvelsen AMRO2021 og en påfølgende oljevernøvelse. Det at øvelsen ble gjennomført som en del av et prosjekt medførte at man over tid har kunnet jobbet strukturert med problemstillingen og bygget kompetanse over tid. Prosjektet har bestått av flere arbeidspakker, herunder:

- Utvikle MRO-prosedyrer på lokalt nivå
- TTX cruiseskip ulykke
- Trening av lokal redningstjeneste
- Fullskala øvelse MRO

Alle arbeidspakkene har hatt som mål å forberede redningstjenesten for de utfordringene som ville bli presentert under AMRO2021, som ble gjennomført i oktober.

Sysselmesteren anskaffet i 2021 10 stk. oppblåsbare telt som kan benyttes ved redningsoperasjoner for å gi midlertidig ly til hjelpemannskaper og nødstedte. Bruk og disponering av disse var et viktig moment under AMRO2021. Teltene fungerte etter hensikten og vil i fremtiden bli en viktig styrking av beredskapen på Svalbard. På øvelsen deltok en lang rekke aktører, både som aktive deltagere og observatører. Totalt var anslagsvis nærmere 500 mennesker involvert i fullskalaøvelsen og over 20 forskjellige organisasjoner.

Tilsyn fra Hovedredningsentralen

I forbindelse med AMRO2021 gjennomførte Hovedredningsentralen tilsyn med LRS Svalbard. Hovedredningsentralen deltok også i planleggingen av øvelsen og stilte med veiledere. De fikk på den måten et godt innblikk i hvordan LRS Svalbard fungerer i tillegg til de intervjuene de gjennomførte.

Tilsynet fra HRS har gitt oss god tilbakemelding på at redningstjenesten på Svalbard driftes godt, og at det i alle ledd, fra taktisk til strategisk nivå, er stort fokus og engasjement innenfor faget redningstjeneste. Tilsynet har også avdekket områder hvor Sysselmesteren har utfordringer og forbedringspotensialer. Den til tider store turnoveren ved politiavdelingen gjør at erfaring og kunnskap om redningstjeneste på Svalbard forsvinner. Her jobbes det med gode rutiner for å sikre at viktig og nødvendig erfaringsoverføring blir ivarettatt, samt at opplæring av nytilsatte i politiavdelingen prioriteres.

Styrking av Sysselmesterens evne til å håndtere kriser og større uønskede hendelser

Sysselmesteren har erkjent at ved kriser og større uønskede hendelser, vil politiavdelingens evne til å bekle alle de viktige funksjonene under kriseledelse, ikke være mulig. Sysselmesteren har derfor begynt å se på mulighetene for at andre ved bestillingen går inn i viktige funksjoner i krisehåndteringen. Dette konseptet har vi valgt å kalle "totalforsvarskonseptet" hos Sysselmesteren, og innebærer at flere ved bestillingen går inn i P-funksjoner i stab. Dette konseptet ble første gang testet under AMRO øvelsen, og erfaringene fra dette har gitt bestillingen et godt grunnlag for videre utvikling av dette konseptet.



Fullskalaøvelsen AMRO2021 ble arrangert høsten 2021. Foto: Håkon Daae Brensholm.

Samøving med lokale reiselivsoperatører

Sysselmesteren har i 2021 videreført den gode rutinen med samtrening med lokale reiselivsaktører, både i Longyearbyen og i Barentsburg. Tilbudet om samøving blir adressert til Visit Svalbard, som organiserer videre med bedriftene. I januar og februar 2021 ble det gjennomført flere slike samøvinger. Pandemien satte noen begrensninger på ønskede øvingsmål, men øvingene ble stort sett gjennomført etter planen.

Vurdering av samvirket i redningstjenesten

Samvirket i redningstjenesten vurderes som godt. Aktørene møttes jevnlig gjennom beredskapsrådet. Det har ikke vært noen oppdrag i 2021 som har krevd innkalling av redningsledelsen.

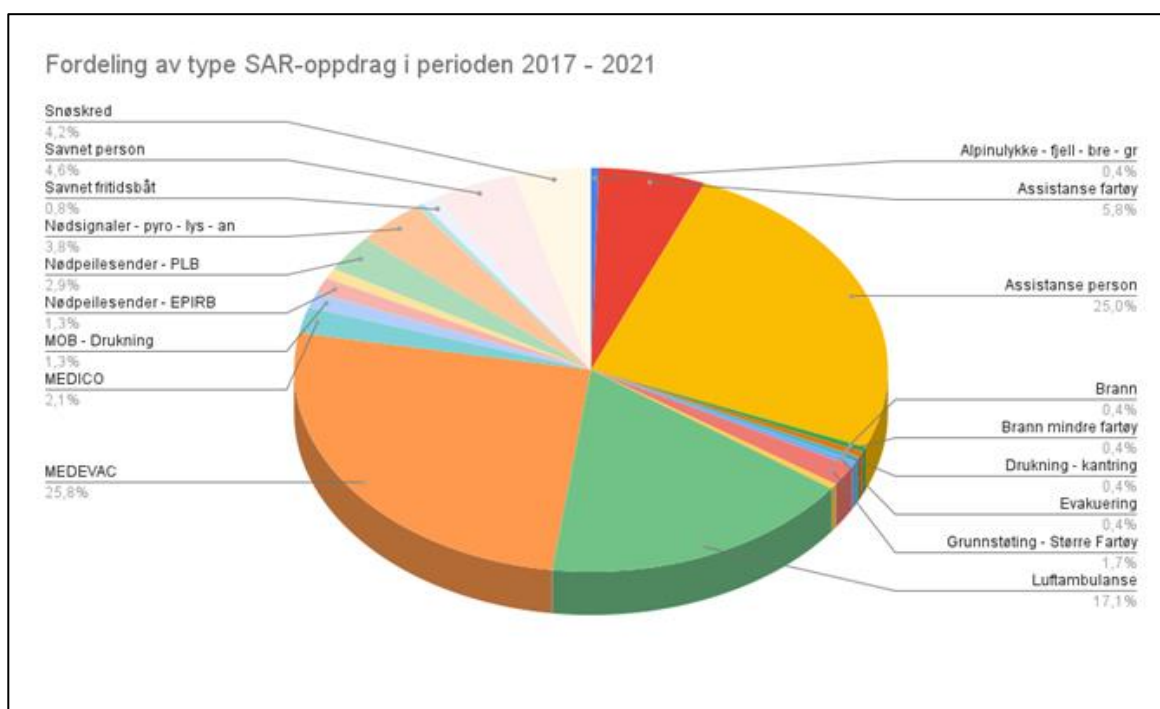
En positiv bieffekt av pandemien er at alle samvirkeaktørene er relativt godt trent til å gjennomføre digitale møter og koordineringer på kort varsel dersom situasjonen skulle kreve det. Dette er spesielt nyttig på Svalbard da en rekke lederfunksjoner er avhengige av å lede egen organisasjon, samtidig som

de skal ivareta en overordnet koordinering med andre samvirkeaktører. Dette kan nå langt på vei gjøres elektronisk, i hvert fall i en innledende fase.

Statistikk for redningsoppdrag

Det ble i 2021 registrert 32 redningsoppdrag for LRS Svalbard. Dette er en oppgang på åtte oppdrag fra 2020, men det er en nedgang på 35 oppdrag sammenlignet med 2019, da det var 59 redningsoppdrag. Fra statistikken kan man se at det har vært en tydelig reduksjon i antall redningsoppdrag fra 2017 med 77 oppdrag mot 32 i 2021. Årsakene kan være flere, men det er grunn til å anta at en årsak til nedgangen skyldes redusert aktivitet i reiselivet og turisme for øvrig som en følge av pandemien.

Det er verdt å merke seg at nesten halvparten av oppdragene (42,9%) dreier seg om å assistere mennesker som primært trenger helsehjelp (MEDEVAC og luftambulans) uten at det nødvendigvis utløser en redningsaksjon. Dette illustrerer noe av den særegenheten i den tjenesten som Sysselmesteren utfører. Dette er oppdrag som hadde blitt løst av helsevesenet på fastlandet, men i et



tilnærmet veiløst samfunn på en øygruppe i Arktis, som hovedregel må løses med bruk av helikopter koordinert av Sysselmesterens politiresurser.



Bruk av midlene på kap. 0005 for å sikre større beredskap av lavinehunder i Longyearbyen, samt vurdering av tiltakets effekt.

Vinteren 2021 fikk Sysselmesteren bistand av to lavinehundekvipasjer i politiet. Det var Politidirektoratet (POD) som tok kontakt med politidistriktene og plukket ut de to kandidatene som ble valgt ut. Hver hospitant skulle være hos Sysselmesteren i fem uker. Det ble avsatt kr 300.000, - i øremerkede midler på det tildelte budsjettet til Sysselmesteren for 2021 for å dekke utgifter knyttet til prosjektet.

POD var tydelig på at det var viktig at politidistriktene som avga ekvipasjene ikke skulle bli økonomisk belastet på noen måte som følge av hospiteringen, iberegnet utgifter til lønn, reise, opphold og kost for ekvipasjen, samt følgekostnader som måtte oppstå i distriktene ved avgivelsen.

De faktiske utgiftene knyttet til prosjektet var nærmere kr. 200 000. -. Da er det ikke tatt med i betraktning de ekstra utgiftene Sysselmesteren har hatt for å følge opp hospitantene. Disse er dekket av Sysselmesterens ordinære driftsbudsjett.

Under hospiteringen var ekvipasjene i beredskap for Sysselmesteren ved eventuelle snøskred. Lavinehundekvipasjen som var her den andre perioden deltok flere ganger i søk i skred som gikk ved Nybyen. Dette var små skred hvor ingen ble tatt av skred.

I tillegg bisto de Sysselmesterens politiavdeling med daglige gjøremål. Første ekvipasje var godkjent narkotikahund, og denne ble mye brukt i forbindelse med ankomst på flyplass og kontroll av post som ankommer Svalbard for å avdekke innførsel av narkotika.

I tillegg til å være i beredskap for Sysselmesteren skulle ekvipasjene bistå den lokale Norske Redningshunder gruppen (NRH) med trening av deres hunder. Dette fungerte meget bra, og tilbakemeldingen fra NRH Svalbard, er at de hadde stor nytte av kompetansen og erfaringen hundeførerne fra Politiet hadde med seg til Svalbard.

Tilbakemeldingene vi har fått av ekvipasjene som hospiterte, er at de var meget fornøyde med oppholdet. De har fått en god kunnskap om Sysselmesterens virksomhet, og utfordringene på Svalbard. Begge gav uttrykk for at de synes lengden på hospiteringen var bra og at fem uker er et minimum for hospiteringsperioden

Det er vanskelig å måle effekten av en slik ordning, men det er en trygghet for Sysselmesteren og Svalbard sin befolkning å ha denne ressursen tilgjengelig i 10 uker.

Hospiteringen som er gjennomført på Svalbard har i stor grad bevisstgjort deler av hundetjenesten på fastlandet om at de også kan være en ressurs på Svalbard dersom en hendelse skulle oppstå. For å oppnå best mulig beredskap med tanke på snøskred, vil ikke hunder som befinner seg på fastlandet bidra til å redde liv. Man må ha tilgang på ekvipasjene der man er. En videreføring av hospiteringsordningen vil kunne bidra til en økt beredskap opp mot skredhendelser.

3.3 Mål 3: Effektiv bekjempelse av kriminalitet

2021 har i likhet med 2020 vært preget av covid-19 pandemien, både i oppdragsmengde og utfordringer med hjemmekontor. Dette har imidlertid ikke preget avdelingens evne til å opprettholde en god beredskap i nevneverdig grad. Sysselmesterens politiavdeling har vært tilgjengelig hele døgnet, syv dager i uken, hatt en god beredskap og kort responstid. Det er en svært god samhandling og samvirke med Lufttransport og «Polarsyssel», samt med eksterne aktører slik som Longyearbyen lokalstyre, Brann & Redning i Longyearbyen, Longyearbyen Røde Kors hjelpekorps, Hovedredningsentralen m.fl.



Politiavdelingen har, i den grad covid-19 situasjonen har tillatt det, opprettholdt en god tilstedeværelse i Longyearbyen og i Barentsburg. Patruljene har hatt fokus på tilstedeværelse der folk ferdes, og det er blitt gjennomført kontrollvirksomhet både i Longyearbyen og i terrenget, ofte i samhandling med miljøavdeling og reiselivsrådgivere. Politiavdelingen har hatt som mål å være til stede på minst to flyankomster pr uke. Dette målet er nådd.

Politiavdelingen har også i 2021 hatt forebygging som hovedstrategi, både i forhold til kriminalitet og andre uønskede hendelser, noe som er med på å bygge tillit i befolkningen.

Et prioritert område er den forebyggende virksomheten, og da særlig opp mot barn og unge. Årlig gjennomføring av "Ut og kjør" ble gjennomført med unge scooterførere, og det har vært jevnlig kontakt med ungdomsklubb og ungdomskontakter gjennom året. Utfordringer har blitt løftet opp og tatt tak i. Høsten 2021 har vært et vakuum for ungdommen, grunnet mangel på ungdomsklubb. En ny er under oppføring og vil bli tatt i bruk i første kvartal av 2022..

Det har også vært et fokus på forebygging opp mot uønskede hendelser i forbindelse med turistferdsel i felt. Alle reiselivsoperatører har blitt invitert til å komme med ønsker om trening/øving med politiavdelingen. Dette har hatt en positiv effekt og har blitt godt mottatt av reiselivsnæringen.

Sysselmesteren har som politimester deler av samme oppgaveportefølje som et politidistrikt på fastlandet. Selv om oppdragsmengden er betydelig lavere, og slik ikke kan sammenlignes med et ordinært politidistrikt, gir det Sysselmesteren og politiavdelingen en del utfordringer. En ser at politiet på fastlandet er mer spesialisert og organisert i forhold til oppgaver. Hos Sysselmesteren må alle kunne litt av alt. Videre stilles det formelle krav til opplæring innen både operative fag og etterforskning, som er tid- og ressurskrevende.

Særlig innenfor etterforskning ser vi at Sysselmesteren ikke klarer å inneha den nødvendige kompetansen som sikrer god bevisførsel for alle sakstyper. Man har derfor erkjent at vi ved alvorlige straffesaker, må søke bistand fra politidistrikt på fastlandet. Denne utfordringen ble også forelagt Statsadvokaten i Troms og Finnmark under tilsyn fra dem i høst. Statsadvokaten sa seg enig i vår vurdering av håndtering av straffesaker og har anbefalt Sysselmesteren å inngå avtale med politidistrikt på fastlandet for å sikre bistand ved behov.

En gjentakende utfordring, er håndtering av forvaltningsmessige, pass/visum og nams- gjøremålene som ligger til politimesterfunksjonen. Disse oppgavene, som krever særskilt kompetanse, høy kvalitet og effektiv saksbehandling, er i samtlige politidistrikt på fastlandet lagt til "Felles enhet for forvaltning, utlending og sivil rettspleie, hvilket igjen betyr at oppgavene utføres av dedikert og eget personell.

Det må atter nevnes at den innskjerping av våpenlovgivningen som fant sted, med virkning fra 1. juli i fjor, herunder med innføring av nye krav til utlån av våpen, medførte en betydelig økning i antallet nye våpensøknader til behandling. Alt dette tatt i betraktning, er tilnærmet hele porteføljen av våpensaker lagt til dedikerte personer i administrasjonsavdelingen, hvilket har fungert meget tilfredsstillende.

Det må imidlertid jobbes videre med bedre håndtering av de forvaltningsmessige gjøremålene som ligger til politioppdraget, herunder med gjennomføring av flere tilsyn, hvilket en forestående OU prosess vil ha fokus på.

Det er restanser på saker til forlikrådet. Dette skyldes Covid-19 og at det ikke har vært mulig å gjennomføre meklinger. Forlikrådet har fra juni avholdt møter, men det er fortsatt lang saksbehandlingstid. Det ble behandlet 374 utlendingssaker i 2022 (visum, oppholdstillatelser og statsborgersaker). I tillegg er det en økning på passerbrev (nødpass for utlendinger).

Ledergruppen hadde en større gjennomgang av overtidsbruken ved Sysselmesteren i desember og fant store interne variasjoner på avdelingsnivå og individnivå. Enkelte hadde for mye overtid iht



arbeidsmiljøloven. Ledergruppen vil som tiltak ha ekstra oppmerksomhet og månedlig rapportering i ledermøtene gjennom 2022.

Samlet sett, og med de utfordringene som er beskrevet, leverer politiavdelingen godt på de polisiære mål og rapporteringskrav som beskrevet i tildelingsbrevet.

Det leveres videre meget godt på SAR, noe som gir innbyggerne og tilreisende til Svalbard trygghet.

Det jobbes hele tiden med et forebyggende som hovedstrategi, både i forhold til kriminalitet og andre uønskede hendelser, noe som er med på å bygge tillit i befolkningen. Det må jobbes videre med bedre håndtering av de forvaltningsmessige gjøremålene som ligger til politioppdraget, noe en forestående OU prosess vil ha fokus på.

I 2021 er det opprettet eller registrert til sammen 128 anmeldelser mot 88 i 2020. Dette tilsvarer en økning på hele 45,5%. De tallmessige endringer var størst for sakskategorien «vinning» (+ 16 saker) og «andre forhold» (+ 15 saker), hvilket for den sist nevnte kategori fordeler seg på blant annet brudd på besøksforbud, narkotikaovertridelser og brudd på våpenlovgivningen. Det kan videre særskilt nevnes at Sysselmesteren i 2021 opprettet til sammen 8 straffesaker etter svalbardmiljøloven. Dette er 2 færre saker enn i 2020. De fleste straffesakene i 2021 er generert av fastboende.

Dersom en ser nærmere på hvilke sakstyper som ble undergitt etterforskning, kan særskilt nevntes familievoldssaker og våpensaker. Ikke ulikt resten av landet er det antatt at Covid-restriksjoner og nedstegning av samfunnet har vært krevende for mange familier, hvilket igjen kan trigget flere straffbare forhold i hjemmet. Økningen i våpensaker forhold avdekket under andre oppdrag for politipatruljen, samt at det på Svalbard er en høyere våpentetthet blant befolkningen sammenlignet med Fastlands-Norge. Det ligger samtidig i dette at Sysselmesteren i 2022 planlegger å intensivere kontroll av våpeneiere. Dette særlig for å forebygge straffbare forhold.

Sysselmesteren har etterforsket alvorlige hendelser som gjaldt mulig brudd på arbeidsmiljøloven og skipssikkerhetsloven etter arbeidsulykker. Etterforskningen har særlig vært rettet mot manglende risikovurderinger/risikostyring mv. En sak omhandlet ansattes sikkerhet i felt og sikring mot isbjørnangrep, en sak omhandlet ansattes sikkerhet hos entreprenør under risikofylte arbeidsoperasjoner og en sak omhandlet forhold som er regulert i skipssikkerhetsloven.

Fra miljøkrimfeltet kan nevnes etterforskning av en sak hvor det var mistanke om ulovlig jakt på reinsdyr og en sak hvor det var mistanke om ulovlig jakt på storkobbe. I begge sakene ble det antatte gjerningspersoner identifisert og deretter avhørt av politiet.

Oppklaringsandelen var i 2021 på 78,9%, hvilket er omtrent på samme nivå som i 2020 (80,8%).

Saksbehandlingstiden var i 2021 på 164 dager, hvilket er for mye. Det ble til sammenligning i gjennomsnitt brukt 107 dager fra opprettet straffesak til påtalevedtak i 2020. Lengste saksbehandlingstid hadde økonomiske forhold (195 dager) og narkotikaovertridelser (204 dager). Det kan til dette opplyses at det er et prioritert mål for Sysselmesteren å bringe gjennomsnittlig saksbehandlingstid under 90 dager i 2022.

Ved årsskiftet hadde Sysselmesteren en restanse på 21 straffesaker eldre enn tre måneder, tilsvarende en restansegrad på 16,4 %. Dette er en del over det nasjonale kravet til restansegrad på maksimalt 10 %. På samme tidspunkt var restansen for straffesaker eldre enn 12 måneder på fem saker, tilsvarende en restansegrad på 3,9 %. Også dette er noe over de nasjonale krav på maksimalt 2 %. Også når det gjelder restansesituasjonen, er det et prioritert mål for Sysselmesteren å bringe disse under de nasjonale krav allerede innen første tertial av 2022.



Når det gjelder restansen av de påtaleavgjorte, men ikke rettskraftig avgjorte straffesakene, var denne ved årsskiftet på 34 saker. Disse sakene er under påtalemessig oppfølging og kontroll og foranlediger ingen ytterligere kommentarer.

Sysselmesteren utferdiget i løpet av 2021 til sammen 42 forelegg. Av dette er to forelegg utferdiget på grunnlag av covid-forskriften. I tillegg til dette ble tre saker oversendt domstolene med forslag om tilståelsesdom, mens 13 saker ble oversendt domstolene ved tiltalebeslutning.

Tilsyn fra Troms og Finnmark statsadvokatembeter ble gjennomført i november. Rapporten fra tilsynet oppsummerte blant annet behovet for en lokal tilpasset straffesaksinstruks. Videre ble det tatt opp at Sysselmesteren burde vurdere en samarbeidsavtale med et større distrikt på fastlandet for å ivareta etterforskningen i saker enten er krever stor ressursbruk eller spesialkompetanse. Dagens rammebetingelser for Sysselmesteren, med kun 12 polititjenestepersoner, tilsier at det ikke er mulig å inneha spesialistkompetanse som et ordinært politidistrikt.

For øvrig ble det konkludert i fra statsadvokaten at kvaliteten på straffesakene er god, at Sysselmesteren som politidistrikt fremstår som velfungerende og at resultatene samlet sett anses gode sett hen til de nevnte rammebetingelser. Det ble imidlertid påpekt at restansesituasjonen for saker eldre enn seks måneder er utfordrende, hvilket også erkjennes av Sysselmesteren. Det ligger samtidig i dette at situasjonen vil bedres fra mars 2022 når nyansatt politiadvokat tiltrer.

Etterforskning av miljøkriminalitet er et prioritert området for Sysselmesteren. Det kan i den forbindelse nevnes at det i juni ble gjennomført et samarbeidsmøte mellom Økokrim, Troms og Finnmark Statsadvokatembeter og Sysselmesteren. Temaet for dette møtet var deling av erfaringer og kunnskap, gjennomgang av ny rettspraksis på området samt videreutvikling av samhandling mellom de nevnte etatene.

3.4 Mål 4: God tilstedeværelse på Svalbard

2021 hadde en liten økning av ferdsel i forhold til 2020, men kan ikke sammenlignes med et "normalår". Til tross for dette, har tilstedeværelsen nådd mange turister og fastboende i felt. Man ser at den oppsøkende patruljeringen har både en forebyggende og opplærende effekt.

Feltinspektørtjenesten blir svært godt mottatt av de som ferdes i felt. Man ser at tjenesten evner å fange opp de "trender" sesongen har, i forhold til hvor turistaktiviteten drives. 2020 var et år med mindre is i de fjordene hvor det ble gitt ferdselsrestriksjoner, og følgelig ble destinasjonene endret.

Feltinspektørtjenesten og oppsynstjenesten gir Sysselmesteren en svært god tilstedeværelse og synlighet i felt, i de periodene det er mye ferdsel. De som utfører tjenesten, er gode ambassadører for Sysselmesteren.

Sysselmesteren har også i 2021 hatt tilstedeværelse i felt med «Polarsyssel», egne patruljer med småbåt og snøscooter og fire feltlag bestående av personell med politifaglig og naturfaglig bakgrunn. Et av feltlagene har hatt vintertjeneste med snøscooter. De tre andre har vært båtbasert om sommeren.

«Polarsyssel» har hatt 204 seilingsdøgn i 2021 og har vært rundt hele øygruppen, inkludert Bjørnøya og Hopen. I likhet med 2020 har fartøyet vært i Sysselmesterens tjenesten hele året. På grunn av gunstige isforhold har «Polarsyssel» kunnet seile rundt Nordaustlandet. Alle Sysselmesterens tokt er blitt gjennomført som planlagt.

Av særlige hendelser hvor Sysselmesteren har benyttet «Polarsyssel» var bistand til Avinor i januar måned. Svalbard Lufthavn hadde defekt på reserve strømforsyning til flyplassen. «Polarsyssel» ble



benyttet til å seile til Svea for å hente et aggregat som Store Norske kunne låne ut til Avinor. Ved å få dette aggregatet på plass, unngikk Avinor å måtte stenge flyplassen.

Også i desember var «Polarsyssel» i Svea. Denne gang for å bistå Store Norske for å få inn sesongens siste lastebåt i forbindelse med oppryddingen i Svea. På grunn av korona smitte på lasteskipet, kunne ikke losen gå om bord. Løsningen ble at losen var om bord på Polarsyssel og "fjernloset" lasteskipet inn og ut av Svea.

«Polarsyssel» har også bistått Kings Bay i Ny-Ålesund ved flere anledninger i løpet av sommeren 2021 med å få etterfylt bensin.

I begynnelsen av desember lånte Sysselmesteren ut Polarsyssel til Norsk Polarinstitutt i syv dager for å hente inn forskningsbøyer i Barentshavet.

Vinterfeltlaget hadde fokus på områdene med størst turistaktivitet og kjørte totalt 5258 km i løpet av to måneder.

Det var i tillegg fokus på ferdselsrestriksjonene som trådte i kraft 15. mars og som gjaldt for Tempelfjorden, Billefjorden og Van Mijenfjorden. Mindre is på fjordene samt ferdselsrestriksjoner gjorde at det meste av turisttrafikken gikk østover, til Mohnbukta og vestover mot Barentsburg og Vårsol. Det ble utført tre promillekontroller av feltlaget gjennom sesongen. På den ene kontrollen ble et scooterfølge kontrollert før oppstart fra Isfjord radio og det ble her avdekket promille over tillatt grense. Ble ikke opprettet straffesak da fører ikke hadde kjørt enda.

Feltlaget var i kontakt med 346 privatpersoner på tur og 128 turfølger/forskere. Utover oppsyn av turister, turfølger og forskere var det mye aktivitet i tilknytning til naturfilminnspilling på østkysten som feltlaget kontrollerte, både med tanke på forstyrrelse av dyreliv samt rydding av camp. Ingen straffesaker ble opprettet av feltlag vinter.

De tre sommerfeltlagene var ute i felt i to måneder og kontrollerte i løpet av sesongen 41 fartøyer. Til tross for covid-19 var dette en oppgang fra sommeren 2020. Selv om det var en økning av båttrafikken fra sommeren 2020 var det ikke et normal-år i forhold til antall turister.

Oppgaver som ble utført av feltinspektørene i tillegg til turistoppsyn var blant annet fugletelling, registrering av revehi, søppelregistrering osv. Det ble plukket cirka 40 bigbags med søppel av feltlagene. Det meste av avfallet kommer fra fiskerinæringen.

49 av statens hytter ble inspisert og noen av de ble det gjort utbedringer på. Det ble ikke opprettet noen straffesaker av Sysselmesterens sommerfeltlag.

Sysselmesteren har en egen arbeidsgruppe som planlegger oppsyn i vinter/vårsesongen og høstsesongen. Arbeidsgruppa består av faste ansatte fra de ulike avdelingene. Gjennom vinteren ble det planlagt oppsyn hver uke med minimum to personer på tvers av avdelingene. Oppsynsplanen ble laget i forkant og forsøkt gjennomført så godt det lot seg gjøre. På grunn av været ble noen av turene avlyst. Fokus på oppsynsturene har hatt ulike fokuspunkter slik som kontroll av turister, forskere, ferdselsrestriksjoner, forstyrrelse av dyreliv. I snitt ble det kontrollert cirka 20 personer på hver oppsynstur. Formålet med oppsynet er veiledning og informasjon. Det ble likevel tre skriftlige reaksjoner.

På høsten var fokuset på oppsynsturene kontroll av jegere. Det ble kontrollert 38 jegere og to skriftlige reaksjoner.

Tilbakemelding fra de som drev oppsynstjeneste var at bruk av fartøyet «Fjordsyssel» hadde god gevinst. Vi rekker over store områder, er fleksible og godt synlige. Dette har en god preventiv effekt og vi er tilgjengelige for informasjon og veiledning samt beredskap for folk som er ute med båt, både for jegere og andre.



Det ansees som svært viktig å drive veiledning og informasjon i felt der folk ferdes og dette er noe som vil prioriteres også i 2022. Planlegging av oppsynstjeneste for neste sesong er allerede godt i gang. For å etterleve det overordnede målet om godt forvaltede polarområder, er det viktig med synlighet på øygruppa der mennesker ferdes.

3.4.1 Styringsparameter 4.1: Forvaltning av sysselmesterens tjenestefartøy og helikoptere

Inneværende kontrakt med Polarsyssel startet 01.01.2022 og utløper 31.12.2024, med opsjon på ett års forlengelse frem til 31.12.2025. I løpet av året har Justisdepartementet bestilt en Konseptvalgutredning (KVU) for nytt tjenestefartøy for Sysselmesteren som Sysselmesteren bidrar i.

I november ble det gjennomført et samarbeidsmøte med Sysselmesteren og rederiet Fáfñir hvor daglig leder og de to kapteinene var med.

I april 2021 ble det oppdaget stor slitasje i styrbord azimuth (propellhus) på Polarsyssel. Forholdet var av en slik art at «Polarsyssel» måtte raskt i dokk for utbedring for å unngå havari. Reparasjonen ble gjort på verft i Nesna i begynnelsen av mai 2021. «Polarsyssel» var i denne perioden off-hire i 10 dager.

I november 2021 var «Polarsyssel» i dokk igjen. Denne gangen var det planlagt dokking i Svolvær i forbindelse med installasjon av en "tenderluke" på babord side. Denne luken var en del av forhandlingsresultatet med Fáfñir fra høsten 2020 ved utløsning av 3 års opsjon. "Tenderluken" vil gjøre det veldig mye sikrere når ansatte skal ut og inn med arbeidsbåtene til «Polarsyssel».

I perioden som «Polarsyssel» var på verft fikk Fáfñir også gjennomført vedlikehold og andre utbedringer på skipet. Babord azimuth ble i denne perioden kontrollert for å se om den hadde noen av de samme svakheter som styrbord azimuth hadde hatt tidligere i sesongen. Totalt var Polarsyssel 22 dager på verftet i Svolvær. De to verftsoppholdene som Polarsyssel har hatt i 2021 ble gjennomført i forbindelse med planlagte lasteturer til fastlandet for Sysselmesteren.

Status for kontraktsoppfølging og andre forhold som gjelder driften av Sysselmesteren helikoptre

Sysselmesteren og Lufttransport gjennomfører kvartalsvis samarbeidsmøter. I løpet av 2021 ble det gjennomført 4 møter. 24. februar, 19. mai, 15. september og 8. desember. Neste møte avholdes 23. februar 2022.

På disse møtene gjennomgås åpne og nye saker, personellsituasjonen, risikoplan i henhold til Annex 6 i kontrakten samt tilgjengelighet på helikoptrene.

Arbeidet med ny helikopterkontrakt ble slutført våren 2021. Dagens kontrakt utløper 1. april 2022. CHC Helikopter Service vant anbudet og blir ny operatør for Sysselmesteren sine helikoptre fra denne dag.

Utvikling i maritim aktivitet rundt øygruppa – ny, oppdatert kunnskap som kommer Sysselmesteren til del skal deles med departementet

Sysselmesteren har ikke mottatt systematisk informasjon om dette. Koronasituasjonen de siste to årene har medført redusert maritim aktivitet i farvannet rundt Svalbard.



3.4.2 Rapporteringskrav 4.2: Sysselmesterens bidrag til Longyearbyen som norsk lokalsamfunn

Sysselmesteren har ikke gjort egne undersøkelser knyttet til utvikling av sysselsetting og arbeidsliv. Statistisk sentralbyrå (SSB) har imidlertid sett på endringer i sysselsetting og antall årsverk på Svalbard. De rapporterer om nedgang i omsetning for de fleste næringsområdene, mens omsetning for bygge- og anleggsvirksomhet, som er det nest største næringsområdet på Svalbard, er nærmest uendret. SSB knytter nedgangen i omsetning til de strenge smittevernrestriksjonene på Svalbard. Vi viser til SSBs [temaside for Svalbard](#). For å bøte på konsekvensene av strenge smitteverntiltak, bevilget regjeringen to såkalte svalbardpakker med økonomisk støtte til det lokale næringslivet. Longyearbyen lokalstyre har vært ansvarlig for å forvalte ordningene. Sysselmesteren har registrert to lokale konkurser siden pandemiens start i mars 2020, men det er usikkert hvorvidt disse kan tilskrives effektene av pandemien.

3.5 Miljøforvaltning

Mål, styringsparametere og oppdrag for 2021 – Klima og miljødepartementet

Klima- og miljødepartementet har det overordnede ansvaret for miljøvernforvaltningen på Svalbard med Miljødirektoratet, Riksantikvaren og Norsk Polarinstitutt som ytre etater og Sysselmesteren på Svalbard som regionalt apparat. Sysselmesteren har ansvaret for det daglige forvaltnings- og tilsynsarbeidet innenfor miljøvernsektoren på øygruppen.

Den faglige styringen av Sysselmesteren på miljøvernområdet skjer direkte fra Klima- og miljødepartementet. Styringen skjer i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet, som er administrativt overordnet departement for Sysselmesteren.

Nasjonale mål, prioriteringer og oppgaver for 2021

Det aktuelle resultatområdet i Prop. 1 S Klima- og miljødepartementet (2020-2021) er resultatområdet Polarområdene.

3.6 Mål 5: Omfanget av villmarkspregete områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet

Tverrfaglige oppgaver

Formål: Ivaretagelse av den særegne villmarksnaturen på Svalbard er ett av de overordnede målene for Svalbardpolitikken. En aktiv miljøpolitikk og et effektivt regelverk skal sikre at Svalbard med tilgrensende hav- og drivisområde fremdeles skal være lite påvirket av lokal aktivitet, og være et stort, sammenhengende villmarksområde.

3.6.1 Oppdrag 5.1 Følge opp arbeidet med opprydding etter kulldriften i Svea

Store Norske Spitsbergen Kullkompani AS (SNSK) har ansvaret for å gjennomføre opprydding etter kulldriften i Svea. Sysselmesteren skal følge opp arbeidet med oppryddingen som miljøvernmyndighet med ansvar for svalbardmiljøloven § 64. Sysselmesteren skal føre tilsyn med oppryddingsarbeidet i Svea, fase 2A og 2B. Arbeidet involverer alle fagområdene innen miljøforvaltningen.

Arbeidene med oppryddingen i Svea går etter oppsatt tidsplan og ferdigstillelse av hele området er satt til utgangen av 2023. Lunckefjell og fase 2A er ryddet i henhold til gitt tillatelse, og det er gjennomført sluttbefaring for begge disse delprosjektene. Det har i sommer pågått rivning av samtlige bygg i sentrum ved entreprenør AF Decom. Unntatt fra rivning er tre bygg og et trafotårn som er automatisk fredet, og det pågår nå istandsetting av bygningene. Sysselmesteren ansatte i 2021 fire arkeologer som har jobbet skift i Svea fra mai og ut oktober. Disse jobbet sammen med entreprenørene, og sikret ivaretagelse av kulturminner i tråd med Sysselmesterens tilbakemelding på avslutningsplanen.



*Alle bygg i Svea sentrum er revet bortsett fra de som er fredet.
Foto: Sysselmesteren på Svalbard.*

Neste års arbeider innebærer gjengravning av alle veier, tipper, flyplass og gjenstående industriområder som tankgård og verkstedområde, i tillegg til

deponiene på Kapp Amsterdam. Hæhre Arctic ble i desember 2021 valgt som entreprenør for de gjenstående oppryddingsarbeidene i Svea (fase 2B). Som for de tidligere fasene er det et tett samarbeid, løpende dialog og befaringer mellom Sysselmesteren på Svalbard, SNSK og Hæhre for å sikre at miljøforvaltningens krav til oppryddingen blir fulgt opp. Sysselmesteren vil også neste sesong ha fagpersoner til stede i Svea, både på natur- landskap og arkeologi.

3.6.2 Oppdrag 5.2 Bidra til å identifisere behov for digitalisering av miljø- og geodata for Svalbard

Sysselmesteren skal i samarbeid med Miljødirektoratet få på plass rutiner og fast metodikk for innsamling og digitalisering av data, samt rutinemessig innleggelse av dataene i databaser. Arbeidet involverer alle fagområdene innen miljøforvaltningen.

Sysselmesteren har hatt god dialog og samarbeidet med Miljødirektoratet gjennom 2021. Det er gjennomført en problemkartlegging med innleid konsulent på oppdrag fra Miljødirektoratet, og det er avlevert en problemrapport. Det har vært videre dialog om hvilke områder og temaer som skal prioriteres og hvordan vi skal organiserer arbeidet. Vi fortsetter dette arbeidet i 2022 sammen med Miljødirektoratet.

3.6.3 Oppdrag 5.3 Oppsummere høring av forskrifter i forbindelse med regelverksoppdraget og oversende tilrådning til Miljødirektoratet. Bistå Miljødirektoratet i oppfølgingen av regelverksarbeidet og i utarbeiding av kartmateriale

I oppdragsbrev 14. februar 2020 ga Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet, Norsk Polarinstitutt, Riksantikvaren og Sysselmesteren på Svalbard i oppdrag å utarbeide et felles høringsnotat om endringer i miljøregelverket på Svalbard. Sysselmesteren ble bedt om å bidra til arbeidet med vurderinger av konsekvensene av utviklingen i reiselivsaktiviteten på Svalbard for de overordnede miljømålene på Svalbard, særlig sett i lys av samlet belastning og økt sårbarhet på grunn av klimaendringene. Arbeidet involverer alle fagområdene innen miljøforvaltningen.



Sysselmesteren har levert en egen tilrådning til endringer i miljøregelverket og har hatt løpende dialog med Miljødirektoratet under deres utarbeidelse av forslaget til endringer. Vi har også på forespørsel gitt utdypende begrunnelser for enkelte forslag, forslag til kartavgrensninger og diverse statistikk vedørende ilandstigningstall og aktivitet. Regelverket er nå på høring, med en utsatt høringsfrist til 1. mai 2022. Sysselmesteren deltok også på Miljødirektoratets høringsmøte om regelverket i Longyearbyen i november 2021.

Naturforvaltning - prioriteringer og styringsparametere

Arbeide for at den samlede belastningen på sårbare økosystemer, samt natur- og kulturmiljøverdier fra ferdsel og annen menneskelig aktivitet ikke øker.

Omfang av tilsyn i felt og vedtatte midlertidige ferdselsbegrensninger

Sysselmesteren har i 2021 gjennomført oppsyn i felt ca. en gang i uken i vintersesongen. Fokuset har vært informasjon, veiledning og håndheving av regelverket. Oppsynet ble gjennomført i samarbeid mellom miljø, stab og politi. I tillegg hadde vi et feltinspektørlag ute fra mars til begynnelsen av mai. På sommeren ble det gjennomført noen få oppsyn med ferdsel ved bruk av Fjordsyssel, samt tilsyn på tokt med «Polarsyssel». De tre vanlige sommerfeltlagene var ute fra juni til august og hadde i tillegg til oppsyn også andre miljøoppgaver. På høsten ble det gjennomført jaktoppsyn, hovedsakelig ved bruk av Fjordsyssel.

Som de tre foregående år, ble det vedtatt midlertidige ferdselsrestriksjoner på sjøis i Billefjorden, Tempelfjorden og Van Mijenfjorden i perioden 1. mars til 1. juni. Bakgrunnen for de midlertidige ferdselsrestriksjonene var beskyttelse av leveområdene til isbjørn og ringsel. Forslag til ferdselsrestriksjoner ble sendt på høring, og det ble på bakgrunn av høringsinnspill gjort enkelte endringer i forskriftsteksten. På grunn av svært lite sjøis vinteren 2021 var det imidlertid vanskelig å krysse både Tempelfjorden og Billefjorden, det var lite bruk av ferdselskorridorene og lite behov for kontroll og tilsyn av ferdselsrestriksjonene på sjøis.

Antall søknader, avslag og klagesaker om motorisert og ikke-motorisert ferdsel som sendes Miljødirektoratet og Riksantikvaren

Sysselmesteren mottok til sammen 33 søknader fra fastboende om motorferdsel i nasjonalparkene. Samtlige søknader ble innvilget.

Det kom inn fem søknader om dispensasjon fra ferdselsrestriksjoner på sjøis. Det ble gitt fire dispensasjoner (forskning og hyttefolk) og et avslag (filmproduksjon). Avslaget ble ikke påklaget. Det kom inn tre søknader om dispensasjon for skuterkjøring utenfor område 10 for tilreisende. Samtlige søknader ble innvilget.

Det kom inn to søknader om dispensasjon for kjøring i skuterfritt område etter 1. mars. Det ble gitt en dispensasjon og et avslag. Avslaget ble ikke påklaget.

En søknad om dispensasjon for ferdsel i fuglereservat i Kongsfjorden ble avslått. Klage ble oversendt Miljødirektoratet for endelig behandling. Miljødirektoratet fastholdt Sysselmesterens avgjørelse.

Sysselmesteren har bistått Norsk Polarinstitut (NP) i arbeidet med ferdselsdata ol. til utredning av forstyrrelseeffekter på dyreliv fra båtbasert ferdsel.

Sysselmesteren har gitt innspill til NP om mulig områder med mye forstyrrelser og områder med lite trafikk i forbindelse med deres forskning for å se på effektene av ferdsel med båt.

Sysselmesteren har bistått NP i arbeidet med å velge ut viktige lokaliteter for etablering av overvåkning av mengdebelastning av ferdsel, samt karlegging av vegetasjon ved ilandstigningsplasser.



Sysselmesteren har gitt innspill til NP om lokaliteter for etablering av overvåkning av mengdebelastning av ferdsel. Sysselmesteren har bistått NP i arbeidet med kartlegging av vegetasjon knyttet til landstigningslokaliteter med hensyn på sårbarhetsvurderinger og utarbeide opplegg for overvåking av slitasje. Sysselmesteren deltok i den forbindelse sammen med NP på sårbarhetstokt med «Polarsyssel» i august 2021. NP leder arbeidet og holdt i november 2021 et oppsummeringsmøte med Sysselmesteren på Svalbard om status i arbeidet. Rapport for arbeidet leveres august 2022, og NP har fått utsatt leveringsfrist på arbeidet.

Innhentet ytterligere kunnskap for vurdering av vern av Nedre Adventdalen

Sysselmesteren har hatt dialog med Longyearbyen lokalstyre om et folketrakkprosjekt som skal registrere lokal bruk, og dette skulle skje høsten 2021. I møte med lokalstyre i desember 2021 ble det rapportert fra Longyearbyen lokalstyre at de ikke har kommet i gang med dette som planlagt i 2021.

Resultat av gjennomførte sårbarhetsvurderinger

Se rapportering over mht. sårbarhetsvurderinger gjennomført sammen med NP i august 2021.

Antall helikopterlandinger i verneområder

Samlet ble det gitt tillatelse til og gjennomført 581 landinger med helikopter i verneområder i 2021. Deler av tillatelsene er knyttet til forskningsprosjekter, herunder Norsk Polarinstitutt's isbjørnforskning. Videre er det behov for landinger for å gjennomføre vedlikehold og tilsyn med kommunikasjonsinnretninger, blant annet AIS- stasjoner.

Innhentet ytterligere kunnskap for forvaltningsplanen for Sentral-Spitsbergen

Sysselmesteren har gjennom samarbeidet med NP om sårbarhetsvurderinger på landstigningslokaliteter bidratt til at kunnskapsgrunnet for forvaltningsplanen styrkes.

Arbeide for at areal- og samfunnsplan- leggingen tar hensyn til klimaendringer samt natur og kulturmiljøverdier innenfor planområdene

Sysselmesteren har gitt innspill på våre ansvarsområder til de planansvarlige i arbeidet med utvikling av arealplaner.

Plan- og byggesaksaktiviteten er høy i Longyearbyen planområde. Sysselmesteren uttaler seg til delplaner og behandler enkeltsaker etter svalbardmiljølovens § 58, samt klagesaker. Det er blant annet igangsatt delplanarbeid for utvidelse av småbåthavna og for bolig/næring i Sjøområdet. Det er i 2021 vedtatt delplan for Foxdalen hytteområde og delplan for ny kirkegård. Arbeidet med delplan for Bjørndalen og Vestpynten hytteområde er i slutfasen, og det jobbes med delplan for skredsikring av Lia / Vannledningsdalen.

I Barentsburg planområde fastsatte Sysselmesteren forslag til utredningsprogram for konsekvensutredning for ny kai med fiskemottak/krabbemottak. Sysselmesteren er orientert om at arbeidet med konsekvensutredningen er stoppet. Planansvarlig arbeider med rullering av arealplanen og Sysselmesteren har deltatt på møter og befaring i forbindelse med rulleringen.

I Ny- Ålesund planområde har planansvarlig igangsatt rullering av arealplanen, og Sysselmesteren har deltatt på møter og befaring i forbindelse med rulleringen.

Sveagruba planområde har ikke lenger en gyldig arealplan, og aktuelle saker i området må nå vurderes etter svalbardmiljøloven § 57. Oppryddingen etter gruveaktiviteten følger godkjente opprydningsplaner.

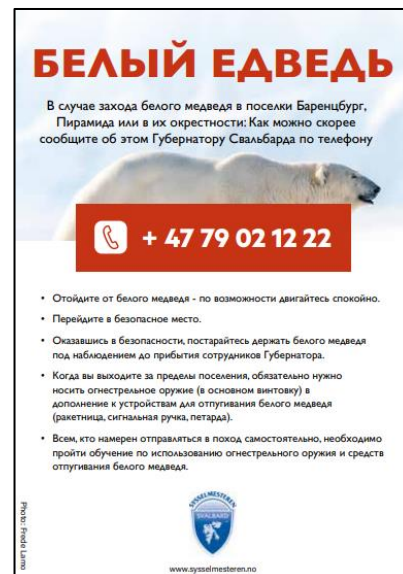
På grunn av covid-19 og redusert bemanning våren 2021 ble årlig planforum med de ulike planansvarlige ikke avholdt.

3.6.4 Oppdrag 5.4 Sikre en økosystembasert forvaltning

Syssemesteren skal sikre at de forvaltningsverktøyene vi i dag har, er tilpasset den nye kunnskapen vi har fått, effekter av klimaendringer og en artsforvaltning i et økosystembasert forvaltningsperspektiv.

I samarbeid med Miljødirektoratet skal Syssemesteren vurdere hvordan gjeldende forvaltningsstrategier og regelverk for artsforvaltning passer inn i et økosystembasert forvaltningsperspektiv med mindre fokus på enkeltarter, og i arbeidet se hen til ny kunnskap fra prosjektet "SUSTAIN" og effektene av de raske klimaendringene og de høye miljømålene for Svalbard.

I slutten av mai deltok Syssemesteren på NPs seminar om resultater fra Sustain-prosjektet. Syssemesteren har deretter samarbeidet med Miljødirektoratet om oppdraget, som ble levert til Klima- og miljødepartementet 17. desember.



3.6.5 Oppdrag 5.5 Forvaltning av isbjørn

Isbjørnbestanden på Svalbard er spesielt sårbar for klimaendringer og redusert utbredelse av sjøis, og også mer eksponert for forstyrrelser som følge av ferdsel enn de fleste andre isbjørnbestander i Arktis. Syssemesteren har førstelinjensansvaret for forvaltningen av isbjørn og dens leveområder på Svalbard, og skal i 2021 spesielt ha fokus på revidering av nasjonal handlingsplan for isbjørn og etablering og bruk av Polar Bear – Human Information Management System (PBHIMS).

PBHIMS er et prosjektsamarbeid mellom Miljødirektoratet, Norsk Polarinstitutt, UNIS og Syssemesteren, der Miljødirektoratet leder prosjektet. Målet med PBHIMS er systematisk innsamling av data på møter mellom isbjørn og mennesker. Syssemesteren deltar i prosjektarbeidsgruppa som har gjennomført månedlige møter i 2021. Syssemesteren på Svalbard har bidratt med historiske data inn og i arbeidet med tilpassing av oppsett i SMART-appen. Arbeidet fortsetter i 2022.

Arbeidet med revidering av norsk handlingsplan for isbjørn ledes av Miljødirektoratet. Syssemesteren har respondert på forespørsel fra Miljødirektoratet på deltaker i arbeidsgruppe. Siden har det ikke skjedd noe mer i 2021 og det antas at arbeidet fortsetter i 2022.

Syssemesteren har arbeidet med rutiner og virkemidler for håndtering av akutsituasjoner med isbjørn nær bosetningene.

Syssemesteren har en representant i Conflict Working Group (CWG) under den internasjonale isbjørnavtalen og har deltatt i månedlige møter i 2021.

Tiltakskortet med informasjon om isbjørnfaren og hva lokalbefolkningen skal gjøre om de oppdager isbjørn nær lokalsamfunnene ble i 2021 oversatt til russisk og distribuert i Barentsburg.

3.6.6 OPPDRAG 5.6 Sende på høring og sammenfatte høringsinnspill i forbindelse med forslag om utvidelse av Nordenskiöld Land nasjonalpark og sende tilrådning til Miljødirektoratet.

Det er behov for et styrket vern av Van Mijenfjorden og områdene rundt for å skjerme isavhengige arter som isbjørn og ringsel mot forstyrrende ferdsel. Syssemesteren kunngjorde i juni 2019 melding om oppstart av dette arbeidet og oversendte planutkast til Miljødirektoratet for faglig gjennomgang i

oktober 2020, med siktemål om høring. Sende på høring og sammenfatte høringsinnspill i forbindelse med forslag om utvidelse av Nordenskiöld Land nasjonalpark og sende tilrådning til Miljødirektoratet.

Forslaget om endringer i verneforskriften ble sendt på høring 6.januar, med høringsfrist 15. mars. Det ble mottatt 37 uttalelser, og Sysselmesteren oversendte tilrådingen til Miljødirektoratet 20. april. Ny forskrift om Van Mijenfjorden nasjonalpark ble fastsatt av regjeringen 18. juni og ble offisielt åpnet av Klima- og miljøministeren 30. juni i Svea. Sysselmesteren har informert om vedtaket Sysselmesterens nettsider, kartdata og oppdatert av NP på Toposvalbard og Svalbardkartet.

Forurensning - prioriteringer og styringsparametere

Bidra til å redusere lokale kilder til forurensning og avfall på Svalbard

Sysselmesteren har gjennomført workshop i samarbeid med Miljødirektoratet og Longyearbyen lokalstyre for å øke kunnskapsnivået om sirkulær økonomi, samt diskutere muligheter og utfordringer knyttet til dette på Svalbard. Miljødirektoratet leder arbeidet.

I samarbeid med Miljødirektoratet og Longyearbyen lokalstyre gjennomførte Sysselmesteren 11. og 12. oktober en workshop om sirkulær økonomi, for å øke kunnskapsnivået samt diskutere muligheter og utfordringer knyttet til dette på Svalbard. Rapport fra workshopen ble 17. desember oversendt Klima- og miljødepartementet. Rapporten vil bli fulgt opp i 2022.

Gjennomført veiledning og oppfølging av ny forskrift om forurensning og avfall, med spesielt fokus på internkontroll, mindre tanker og tillatelser etter nytt regelverk.

Sysselmesteren har i høsten 2021 samarbeidet med Miljødirektoratet for å få laget et faktaark som tar for seg de viktigste punktene med hensyn til krav om internkontroll i ny forskrift om forurensning og avfall. Faktaarket er ikke helt ferdigstilt, men forventes å være publiserbart våren 2022. Det var også planlagt å gjennomføre frokostmøter med aktuelle næringsvirksomheter i Longyearbyen med fokus på oppfølging og veiledning av ny forskrift. Møtet ble ikke gjennomført på grunn av smittevern hensyn.

Antall søknader som er mottatt og tillatelser som er gitt

Sysselmesteren har i 2021 mottatt 17 søknader om ulike tiltak som krever tillatelse til forurensende virksomhet etter svalbardmiljøloven eller forskrift. 16 av søknadene ble behandlet før årsslutt og en ligger til behandling.

I samarbeid med Miljødirektoratet gjennomført veiledning av Longyearbyen lokalstyre som følge av planlagt endring i myndighetsfordelingen mellom Sysselmesteren og Longyearbyen lokalstyre, herunder fastsettelse av lokal forskrift.

Når det gjelder endring av myndighetsfordeling og fastsettelse av ny lokalforskrift, har Sysselmesteren hatt et møte med Longyearbyen lokalstyre og Miljødirektoratet der det ble enighet om at lokalstyret skulle se videre på dette og komme med et forslag. Lokalstyret har ikke fullført arbeidet, og Sysselmesteren avventer oversendelse av et forslag.

3.6.7 OPPDRAG 5.7 Stille krav til utslippsgrenser og rensing, tilsvarende som på fastlandet, for på den måten å få redusert utslipp av PFAS fra brannøvingsfeltet til Svalbard lufthavn

Sysselmesteren meldte avvik på dette oppdraget til Klima- og miljødepartementet 16. desember 2021. Begrunnelsen for avviket følger under.

Avinor Svalbard søkte i 2017 om overdragelse av tillatelsen til forurensende virksomhet for det aktive brannøvingsfeltet ved Svalbard lufthavn. Saken ble den gang ikke behandlet av Sysselmesteren fordi formell avklaring rundt overdragelsen mellom Longyearbyen lokalstyre (ansvarlig enhet) og Avinor



manglet. Avklaringen kom først på plass i høst etter påtrykk fra Sysselmesteren, og vi har behandlet søknaden og laget et utkast til vedtak med nye krav til blant annet tiltak når det gjelder PFAS i grunn rundt øvingsfeltet. Vedtaket om overtakelse og endring av tillatelse med pålegg om gjennomføring av tiltak ble ikke sendt ut, da Avinor 12. oktober 2021 ba Sysselmesteren om å legge søknaden på vent da de vurderer å trekke den.

Begrunnelsen for at Avinor vurderer å trekke søknaden, skyldes en intern gjennomgang hos Avinor hvor de ser på muligheten for å legge ned en del øvingsfelt (8 til 4 stk.) på fastlandet og på Svalbard.

I samråd med Miljødirektoratet har derfor Sysselmesteren besluttet å avvente pålegg om gjennomføring av tiltak (opprydding/rensing) av aktivt brannøvingsfelt ved Svalbard lufthavn, før endelig beslutning om videre drift blir avklart i begynnelsen av 2022. Dersom driften av brannøvingsfeltet avvikles, vil den muligens tas med i oppryddingssaken for det gamle brannøvingsfeltet ("Longyearbyen, brannøvingsområde – gammelt felt" med lokalitet ID: 6346). Sysselmesteren er tydelig på at det må gjøres tiltak for å hindre ytterligere spredning av PFAS, men vi ønsker å få avklart om brannøvingsfeltet fortsatt skal være i drift eller avvikles før vi går videre i saken.

3.6.8 Oppdrag 5.8 Vurdere krav til rensing av avløpsvann fra lokalsamfunnene

Adventfjorden på Svalbard mottar i dag urensset sanitærvann og kvernet matavfall fra bosettingen i Longyearbyen, samt kvernet matavfall fra restauranter og boliger. Sysselmesteren fikk i 2017 i oppdrag å utrede hva som er den miljømessig beste løsning for utslipp av sanitærvann og kvernet matavfall fra Longyearbyen. Som en del av utredningen har Akvaplan-Niva og NIVA vurdert tilførsler av organisk materiale og miljøgifter til Adventfjorden, samt dagens miljøtilstand. Resultater av undersøkelser indikerte at miljøtilstanden i Adventfjorden er relativt god, men at tilførsler av miljøgifter fra bl.a. sanitærvann, brannskum (flyplass) og kulldrift kan spores i fjorden. Mekanisk rensing vil være den enkleste form for rensning, men vil også generere avfall som må håndteres. Sysselmesteren må vurdere hvordan man mest hensiktsmessig håndterer avløpsvann fra lokalsamfunnene.

I brev av 16. desember 2021 har Sysselmesteren gitt en tilbakemelding på oppdraget, i form av et utkast til strategi for rensing av avløpsvann i lokalsamfunnene på Svalbard. Sysselmesteren har mottatt informasjon fra Longyearbyen lokalstyre i 2021, og dette er tatt inn i vurderingsgrunnlaget. Sysselmesteren vurderer at oppdraget er krevende for oss med kompetansen som er tilgjengelig. Vi anbefaler derfor at de nærmere vurderingene av hva som vil være den beste løsningen for de ulike lokalsamfunnene, både på kort og lang sikt, gjøres av Miljødirektoratet med innspill fra Sysselmesteren.

3.6.9 Oppdrag 5.9 Bidra til å redusere marin forøpling

Marin forøpling og mikroplast i havet og på strendene rundt Svalbard er identifisert som et økende problem. Sysselmesteren har levert en rapport til Miljødirektoratet av omfanget av og utfordringene knyttet til opprydding av marin forøpling på Svalbard, med særlig vekt på en beskrivelse av status for arbeidet i dag.

Syssemesteren viser til vårt notat med utkast til strategi for å redusere marin forspøpling på Svalbard oversendt Klima- og miljødepartementet 28. oktober 2021. I notatet har vi vist til den omfattende strategien som er utarbeidet av Arktisk råd – «Marine Litter Regional Action Plan». Elementer som er knyttet til Syssemesterens myndighetsområde er trukket fram som mulige strategier og punkter vi kan følge opp.



Syssemesteren rydder hvert opp store mengder avfall på strendene. Foto: Syssemesteren på Svalbard

Statistikkrapportering

For å administrere jakt og fiske på Svalbard har Sysselmesteren tatt i bruk digitale løsninger i stor grad for å legge til rette for enklere og mer effektivt kort kjøp og fangstrapportering for jegerne og fiskerne. Samtidig økes kvaliteten på kunnskapsinnhenting fra jakta og fisket, til nytte for forvaltning og forskning. Ved utløpet av 2021 er det meste av jakt og fiskeadministrasjon digitalisert.

Statistikk	Antall
Antall felte reinsdyr	335*
Antall talte rein	11932
Antall felte fjellrev	25
Antall fisket røye	83
Antall felte ringsel	64
Antall felte storkobbe	30
Antall felte ryper	1732
Antall felte småvilt	21
Antall felte kortnebbgås	20
Antall felte havhest	5
Antall felte teist	3

Felte reinsdyr omfatter ikke husholdningskvote for fangststasjoner (per dato kun to dyr felt.)

3.7 Mål 6: De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning

Naturverdier og kulturmiljøer som ligger nær lokalsamfunnene er viktige for reiselivet og lokalbefolkningen. Prioriterte kulturminner og kulturmiljøer skal sikres med utgangspunkt i Kulturminneplan for Svalbard 2013-2023.

Klimaendringene fører til økt fare for flom og skred. Dette vil påvirke hvor folk kan bo, og fører med seg utfordringer for arealplanleggingen i lokalsamfunnene. En viktig oppgave framover blir derfor å sørge for at areal- og samfunnsplanleggingen i planområdene tar hensyn til klimaendringene og til natur- og kulturmiljøer innenfor planområdene.

Kulturmiljø - prioriteringer og styringsparametere

Arbeide for at den samlede belastningen på sårbare natur- og kulturmiljøer fra ferdsel og annen menneskelig aktivitet ikke øker.

I 2021- sesongen ble det gitt 32 tillatelser til ilandstigning i Virgohamna for til sammen 33 båter.

Arbeide for at areal- og samfunnsplanleggingen tar hensyn til klimaendringer, samt natur- og kulturmiljøverdier innenfor planområdene.

Dette følges opp gjennom Sysselmesterens uttalelser til varsel om planoppstart, når delplaner er på høring samt i dialog med de planansvarlige se rapportering under Naturforvaltning - prioriteringer og styringsparametere.

Bidra til å sikre sårbare kulturmiljøer utsatt for påvirkninger av klimaendringene.



Sysselmesteren har manglende kunnskap om tilstanden til mange av kulturminnene på Svalbard. Det er stort etterslep på tilstandsvurderinger, og vi prioriterer dette arbeidet og ser at det er viktig inn i oppdraget med å revidere kulturminneplanen. I 2021 er det gjennomført tilstandsregistrering av totalt 25 automatisk fredete bygninger på Svalbard. Seks objekter er registrert i Woodfjorden/Liefdefjorden/Bockfjorden, og ni registreringer i Isfjords-området. I tillegg har vi tilstandsregistrert 10 automatisk fredete bygninger i et samarbeidsprosjekt med Sysselmesterens redningstjeneste. Felles for disse kulturminne er at de ligger i tilknytning til drivstoffdepot til helikoptertjenesten og er vurdert eget som nødhytter.

Av vedlikeholdsarbeid er det prioritert ferdigstillelse av Driksodden, en av to gjenstående fangsthytter fra pomorangsttiden. Prosjektet er nå slutført og fangststasjonen tilbakeført til Wijdefjorden etter istandsetting av tømmerkassa i Longyearbyen. Slutføringen ble markert med en felles befaringsammen med representanter fra Trust Arktikugol og generalkonsulatet i Barentsburg. Det var planlagt og godkjent tiltak for å forsinke forfallet på «Frysepinnehuset» på Langgrunnodden, samt tiltak for å forlenge levetiden på pomorangsthytta Rekvika. Rekvika er den andre av de to gjenstående fangsthyttene på Svalbard fra pomorenes fangstvirksomhet. Begge ble avbrutt da Sysselmesteren ved oppstart av arbeidene kunne fastslå at «Frysepinnehuset» var forsvunnet i sin helhet og kun rester av hytta ble gjenfunnet. Rekvika hadde blitt utsatt for kraftig erosjon med påfølgende erosjonskant inntil novet på tømmerkassen. Hele kulturminnelokaliteten står dermed i fare for å forsvinne. I et forsøk på å forhindre dette i vinter, har Sysselmesteren utplassert sandsekker for å forsøke å forhindre videre erosjon. Målet er at vi kan få dokumentert, gravd ut og demontert fangststasjonen for flytting i 2022. Innleid mannskap til de to avbrutte prosjektene ble derfor benyttet til utskifting av bunnsvill på Telegrafan/provianten på Hiorthhamn. Prosjektet på Hiorthhamn styres av eier Nærings- og fiskeridepartementet.

For den arkeologiske utgravningsvirksomheten følger vi opp en treåring samarbeidsavtale med Svalbard museum, for bistand til Sysselmesterens arkeologiske forvaltningsoppgaver i perioden 2020-2022. Prosjektet skal evalueres i løpet av 2022.

3.7.1 Oppdrag 6.1 Indikatorutvikling

I samarbeid med Riksantikvaren skal Sysselmesteren utvikle indikatorer for det nasjonale målet for kulturminner og kulturmiljøer på Svalbard. Arbeidet skal ses i sammenheng med tilsvarende indikatorutvikling for de nye målene for kulturmiljø på fastlandet.

Som en del av arbeidet skal Sysselmesteren gi en oversikt over og en beskrivelse av datatyper fra overvåkingsaktiviteten på Svalbard til bruk i arbeidet med indikatorutvikling.

Sysselmesteren har samarbeidet med Riksantikvaren om oppdraget, og forslag til nye indikatorer for det nasjonale miljømålet 6.2 på Svalbard ble oversendt Klima- og miljødepartementet 4. januar 2022. De nye foreslåtte indikatorene er Kunnskapsgrunnlag - Andel av de 100 prioriterte som har et oppdatert kunnskapsgrunnlag, Tilsyn - Andel av de 100 prioriterte som har et aktivt tilsyn og Tap - Andel av de 100 prioriterte som er gått tapt.

3.7.2 Oppdrag 6.2 Utarbeide faglig program for arkeologiske kulturmiljø på Svalbard

Det faglige programmet skal vise nåværende kunnskapsstatus og legge føringer for videre prioriteringer.

Sysselmesteren meldte avvik på oppdraget til Klima- og miljødepartementet 21. januar 2022.

Sysselmesteren har utarbeidet et utkast, men har ikke rukket å ferdigstille dokumentet i 2021. Årsaken til



dette er at det kun er en arkeolog ansatt hos oss som har faglig kompetanse til å utføre dette oppdraget og deler av året har vært krevende mht. Svea.

Sysselmesteren vurderer at vi kan ferdigstille arbeidet innen 1. april 2022. Vi vurderer også at dette arbeidet er en viktig del av arbeidet med revisjon av kulturminneplanen, som forventes som et oppdrag i 2022.

3.7.3 Oppdrag 6.3 Revidere kulturminneplanen for Svalbard

Oppdatere og utvikle Kulturminneplanen til et verktøy for rapportering. Dette skal ses i sammenheng med utviklingen av Askeladden som rapporteringsverktøy. Arbeidet med revisjon av planen kan inngå i utviklingen av indikatorer og styringsparametere for kulturmiljøer på Svalbard. Arbeidet ferdigstilles i 2023.

Sysselmesteren oversendte 21. desember en plan til Klima- og miljødepartementet for arbeidet med å oppdatere og utvikle ny kulturminneplan for Svalbard. Sysselmesteren har samarbeid med Riksantikvaren om utarbeidelse av dokumentet og fortsetter arbeidet i 2022.

3.8 Andre oppgaver knyttet til overordnede mål for Svalbardpolitikken

3.8.1 Trygghet for befolkningen

Covid-19

Covid-19-situasjonen har vært krevende også på Svalbard i 2021. Behovet for samordning og samvirke har blitt særlig tydelig i håndteringen av pandemien, og Sysselmesteren har brukt mye tid og ressurser på å ivareta sine plikter i henhold til samfunnssikkerhetsinstruksen, smittevernloven og covid-19-forskriften.

Ansvarsforholdene på Svalbard når det gjelder helse- og sosialberedskap, er ikke de samme som på fastlandet. Sysselmesteren har ikke en funksjon tilsvarende fylkeslegen, og organisasjonen har heller ikke ansatte med helsefaglig kompetanse. Som en følge av dette har det vært nødvendig med løpende avklaringer med tanke på fordelingen av roller, ansvar og oppgaver lokalt.

Kommunikasjon og utforming av et omforent budskap til befolkningen har blitt tillagt stor vekt i håndteringen av koronasituasjonen. Digitale folkemøter med mulighet for innsending av spørsmål og svar bidro til å avhjelpe informasjonsbehovet. Det har vært og er fremdeles et stort behov for oppdatert og tidsriktig informasjon på nett, særlig knyttet til lokale tiltak som innføring av testkrav før avreise til Svalbard mv.

De kritiske samfunnsfunksjonene internt hos Sysselmesteren, herunder ledelse, IKT og politiavdeling, har opprettholdt normal og forsvarlig drift under hele pandemien. Poliitiavdelingen har vært nødt til å nedprioritere enkelte oppgaver, men har levert som normalt på sine kjerneoppdrag.

I det følgende beskrives noen hovedmomenter som har vært sentrale i håndteringen av pandemien hos Sysselmesteren.

Beredskap: Aktiv bruk av vårt interne kontinuitetsplanverk. Særlig bruk av scenariotenking har vært meget nyttig i beredskapsarbeidet – dette har satt oss i stand til å kunne iverksette målrettede tiltak raskt, basert på kunnskapsbaserte analyser.

Personell: Sysselmesteren ble i 2020 tildelt to stillinger i engasjement tilegnet pandemiarbeid. Stillingene ble tiltrådt hhv. juli og august 2020. Det ene engasjementet gikk ut den 01.07.2021, mens det andre

engasjementet varer frem til 01.03.2022. Sysselmesteren anså oppgaven så viktig at en internt omdisponerte midler for å kunne opprettholde det ene engasjementet etter juli. Det har vært svært viktig å kunne sette av egne ressurser til pandemihåndteringen da dette arbeidet har vært meget tidkrevende. Ansettelsen av de to rådgiverne i engasjement fremstår som avgjørende for at virksomheten ellers har kunnet opprettholde ordinære leveranser og tjenester.

Lokalt samarbeid: Sysselmesteren har hatt et svært godt samarbeid med andre aktører og virksomheter lokalt. Gjennom store deler av pandemien har Sysselmesteren hatt ukentlige digitale møter med Longyearbyen sykehus og Longyearbyen lokalstyre for å koordinere innsats, tiltak og offentlige budskap. Samarbeidet har fungert meget godt, og har bidratt til en enhetlig og så vidt mulig forutsigbar håndtering av pandemien lokalt. Sysselmesteren har videre avholdt jevnlige møter i Beredskapsrådet. Beredskapsrådet samler en bredere del av øygruppens beredskapsapparat, og det har vært svært nyttig å drøfte aktuelle problemstillinger i et slikt forum. Møtene har bidratt til lokal involvering og har bragt konstruktive og nyttige perspektiver inn i vårt arbeid.

Samarbeid med nasjonale myndigheter: I kritiske perioder har Sysselmesteren hatt ukentlige digitale møter med Justis- og beredskapsdepartementets Polaravdeling. Møtene har vært svært nyttige for Sysselmesteren, og vi opplever at møtene har bidratt til at stedlige forhold på øygruppen kontinuerlig og effektivt har blitt lyttet til og ivaretatt. Sysselmesteren vil også løfte frem graden av tilgjengelighet hos vårt overordnede departement som svært god.

Sysselmesteren opplever videre å ha hatt et godt samarbeid med de nasjonale fagetatene, herunder Helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet. Tidsfrister for vurderinger og innspill har tidvis vært svært korte, men oppdragene har vært håndterlige og nyttige for oss å bidra inn i. Sysselmesteren setter stor pris på å bli involvert i vurderingsprosesser knyttet til innføring av tiltak o.l., slik at vi kan bidra inn med betraktninger og innspill om Svalbardspesifikke forhold.



Pakking av selvtester som deles ut til ankomne flypassasjerer. Foto: Sysselmesteren på Svalbard.

3.8.2 Tilsyn, veiledning og kommunikasjon

Tilsyn med jordstasjoner for satellitt

Forskrift om etablering, drift og bruk av jordstasjon for satellitt på Svalbard skal sikre at driften av jordstasjonene skjer i overensstemmelse med svalbardtraktaten. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) er fagmyndighet på feltet og fører bl.a. tilsyn med ovennevnte forskrift. Sysselmesteren yter praktisk bistand ved tilsynene.

Våren 2021 ble det gjennomført elektroniske tilsyn, og høsten 2021 ble det gjennomført stedlig tilsyn med jordstasjonene i Ny-Ålesund, Barentsburg og SvalSat, Longyearbyen. Det ble ikke funnet noen alvorlige avvik under tilsynene.



Rapportene fra tilsynene finnes på NKOM sin hjemmeside: https://www.nkom.no/frekvenser-og-elektronisk-utstyr/satellitt/satellittkommunikasjon#satellittjordstasjoner_p_svalbard_og_i_antarktis

Branntilsyn

I 2021 ble alle planlagte branntilsyn på særskilte brannobjekt utenfor Longyearbyen gjennomført. Dette innebar branntilsyn på Isfjord Radio, Ny-Ålesund, Hopen, Bjørnøya, Pyramiden og Barentsburg. Det ble også gjennomført tilsyn på fem næringshytter. Generelt kan tilsynene oppsummeres med at brannsikkerheten er godt ivaretatt, og de avvik og anmerkninger som ble påpekt ble raskt utbedret.

Helseråd mv

Myndighet og ansvar etter FOR 2015-06-22-747 om bruk av helselover og -forskrifter for Svalbard og Jan Mayen. Sysselmesterens kommentar nedenfor gjelder de deler av forskriften som gjelder Svalbard.

Tilsynsoppgaver på Svalbard i henhold til helse- og matlovgivningen ligger til Mattilsynet (matloven og kosmetikkloven) og Statsforvalteren i Troms og Finnmark (helsepersonell og helsetjeneste). Sysselmesteren bistår disse tilsynene med svalbardfaglig kompetanse og transport ved behov.

Det er i 2021 avholdt til sammen tre møter med Statsforvalteren i Troms og Finnmark (fylkeslegen). Sysselmesteren har foreslått at det for fremtiden avholdes et fast møte pr år, og at dette avholdes i forkant av ev. tilsyn mv. Og ellers at møter avtales ved behov.

Mattilsynet

Mattilsynet fører tilsyn med serveringssteder og dyrehold på Svalbard. Sysselmesteren bistår med helikoptertransport og tolk, slik at Mattilsynet skal få mulighet til å føre tilsyn med hunder på Hopen, Bjørnøya, Hornsund, Barentsburg, Ny-Ålesund og på fangststasjonene. I 2021 bidro Sysselmesteren Mattilsynet på tilsyn med dyrehold på Bjørnøya og Hopen.

Tilsyn med lokalstyrets beredskap

Etter forskrift av 18. desember 2012 nr. 1293 om sivilbeskyttelseslovens anvendelse på Svalbard og om beredskapsplikt for Longyearbyen lokalstyre § 10, skal Sysselmesteren føre tilsyn med «(...) lovligheten av Longyearbyen lokalstyres oppfyllelse av plikter etter denne forskriften». Dette skal gjøres hvert fjerde år eller etter behov.



Sysselmesteren førte tilsyn på dette området i 2018. Nytt tilsyn skal gjennomføres i 2022. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har i dialog med Sysselmesteren sett det som hensiktsmessig at det gjennomføres tilsyn minimum hvert fjerde år for å sikre kontinuitet i samfunnssikkerhetsarbeidet. Dette tilsvarer kravet DSB gir til statsforvalterne om tilsyn i kommunene.

Det er fortsatt et konstruktivt samarbeid mellom Longyearbyen lokalstyre og Sysselmesteren om oppfølging etter skredet i desember 2015. Sysselmesteren er bevisst sin veilederrolle og prioriterer en nær dialog med lokalstyret i dets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Tolketjenester under tilsyn

Sysselmesterens tolk bistår der det er aktuelt under Sysselmesterens egne og andres tilsyn.

3.8.3 Kommunikasjon

Hurtig informasjon og tilgjengelighet er viktige prinsipper i kommunikasjonsarbeidet hos Sysselmesteren. Sysselmesteren har et godt forhold til mediene, og legger vekt på å være raskt ute med nyheter når dette er mulig.

Sysselmesterens internettside er hovedkanal for informasjon til befolkningen. Nettsiden er sammen med Sysselmesterens sider på Facebook effektive og viktige informasjonskanaler både til lokalbefolkning, medier og samfunnet ellers under kriser og større hendelser. Ved slutten av 2021 hadde Sysselmesterens Facebook-side over 14.000 følgere, som er en økning på over 500 følgere fra året før.

Internettsidene har vært, og er, en viktig informasjonsplattform under covid-19-pandemien. Informasjonen har i stor grad skjedd gjennom samarbeid med sentrale myndigheter og med Longyearbyen lokalstyre (LL) og Longyearbyen sykehus. Rask, lett tilgjengelig og koordinert kommunikasjon har hele tiden vært de bærende prinsippene.

Sammen med Longyearbyen lokalstyre har Sysselmesteren arrangert informasjonsmøter for befolkningen i Longyearbyen. På grunn av pandemien har disse møtene også vært digitale. Tema har vært både covid-19-situasjonen og informasjon til nye i Longyearbyen om blant annet skredsikring og isbjørnfare.

Sysselmesteren er medarrangør av Svalbardseminarene, som er en foredragsserie om populærvitenskapelige temaer om Svalbard. Foredragene holdes på UNIS i januar hvert år og er et samarbeid med UNIS og Norsk Polarinstitut. Foredragene er et gratis tilbud til Longyearbyens befolkning og har vært arrangert hvert år siden 1996. På grunn av pandemien ble disse foredragene kun avholdt digitalt i 2021.

Sysselmesteren har håndtert mange medie henvendelser om covid-19-situasjonen i 2021. Det har vært løpende kontakt med lokalavisen Svalbardposten og NRK Troms, som er de mediene som dekker Svalbard fra dag til dag.

Sysselmesteren benytter også internettsidene til tjenester overfor befolkningen. Løsningen gir publikum lett og forståelig tilgang til informasjon og tjenester som etterspørres og som Sysselmesteren yter til befolkningen, særlig våpensøknader, førerkort, trafikkaker, pass og visum, import og eksport av kjæledyr, jakt, fangst og fiske og søknader om turopplegg. Mange av løsningene er langt på vei basert på selvbetjening gjennom digitaliserte skjema løsninger. Dette er videreutviklet i 2021. Det er en målsetting at dette skal lette arbeidet for saksbehandlere hos Sysselmesteren.

I 2021 har det ikke vært større hendelser som har ført til stort informasjonsbehov og mange henvendelser fra media. Det er imidlertid fortsatt stor nasjonal og internasjonal interesse for Svalbard, og Sysselmesteren får mange henvendelser fra media.

3.8.4 Reiseliv

I 2020 stoppet veksten i det kommersielle reiselivet i Longyearbyen brått etter å ha vokst hvert år siden 2012. De lave bookingtallene preget også 2021, til tross for noe høyere belegg sommeren og høsten 2021. Covid-19-pandemien påvirket trolig Svalbard i ekstra stor grad sammenlignet med reisemål på fastlandet. 29. januar 2021 ble det innført krav om negativ koronatest før avreise fra fastlandet, samt at alle unødvendige reiser til Svalbard ble frarådet. Testkravet ble værende frem til 20. juni 2021, før



Sysselmesteren bruker Facebook for raskt å nå ut til befolkningen med informasjon.

regjeringen igjen lettet på flere av smitteverntiltakene som gjaldt for reiselivsaktiviteter og kystcruise på Svalbard. Reiselivet fikk igjen ta imot gjester, men med begrenset kapasitetsutnyttelse.

Besøkstallene fra Visit Svalbard viser at det sammenlignet med 2020-tallene ankom 16 % flere gjester til Svalbard og var 21 % flere gjestedøgn i 2021. Om vi skal sammenligne med forrige normalår derimot, 2019, var det en nedgang på henholdsvis 62 % i ankomne gjester og 52 % i antall gjestedøgn. Nesten 83 % av de reisende var nordmenn i 2021, opp fra 55 % i 2019 og 69 % i 2020, men andelen utenlandske gjester tok seg noe oppover høsten 2021. Reiselivet på Svalbard er fortsatt langt unna normalen, men bookingtallene for våren 2022 ser lovende ut, melder reiselivsnæringen.



Innen segmentet for individuelle reisende ble det registrert i alt 82 meldinger i 2021.

Syssemesteren mottok 87 meldinger om turopplegg fra turoperatører på Svalbard for kalenderåret 2021, en nedgang fra 155 i 2020. Av disse ble derimot kun fem kansellert, mot 114 i 2020. Dette viser at turoperatørene i løpet av 2020 tilpasset seg situasjonen og forberedte seg godt til 2021-sesongen, samt at mange reisende var klare til å reise til Svalbard. Det viste også at myndighetenes smitteverntiltak i stor grad fungerte i praksis.

Turoperatørene som har levert melding om turopplegg spenner fra store, internasjonale selskaper til enkeltpersonsforetak. Turoperatørene representerer både lokalt forankrede helårsbedrifter og sesongbaserte virksomheter, samt firmaer med én til to turer i løpet av en sesong. I 2021 var 28 turoperatører, om lag 32 % av turoperatørene, lokalt forankret med kontoradresse i Longyearbyen. Øvrige har adresser på fastlands-Norge eller internasjonalt. Det er verdt å merke seg at mange av operatørene kun hadde aktivitet på Svalbard noen få uker i løpet av sommersesongen.

Innen segmentet for forskning- og utdanning ble det registrert 48 meldinger. Innen dette segmentet var det ingen registrerte kanselleringer. En grunn til dette kan være at forskerne i større grad enn turister utholdt karantene der det var nødvendig for å kunne reise til Svalbard og gjennomføre feltarbeid. Høysesongen for feltarbeid på Svalbard er om sommeren og mye av arbeidet fant sted etter at det ble lempet på innreisekravene til Svalbard. Prosjekter som hadde gått over flere år var fortsatt avhengige av feltarbeid for å sikre kontinuitet i dataene og institusjonene var derfor igjen villige til å gå langt for å gjennomføre dette arbeidet.



Innen segmentet for individuelle reisende ble det registrert i alt 82 meldinger, hvorav kun to ble registrert som kansellert. Over 70 % av de reisende i dette segmentet besøkte Svalbard om sommeren. Selv om dette segmentet reiser på tur på egenhånd er de likevel viktige for bedrifter på Svalbard i form av overnattings- og transportoppdrag, utstyrsutleie, lokal handel m.m.

Cruisesesongen 2021 startet 12. juni etter at regjeringen åpnet for kyst- og ekspedisjonscruise på Svalbard for fartøyer med maksimum 250 passasjerer om bord. Det ble innført krav om godkjent smittevernplan, maks 50 % kapasitetsutnyttelse og en egenerklæring som stadfestet at virksomheten oppfylte kravene i covid-19-forskriften. Det var likevel kun ni fartøy som tilbød kystcruise i dette formatet sommeren 2021.

Før covid-19 slo til for fullt, registrerte Sysselmesteren at det er innen ekspedisjonscruisesegmentet at de nye turoperatørene tilbyr aktivitet. Størst er økningen i innmeldte turopplegg fra nye turoperatører innen ekspedisjonscruise og ski & seil-turer. Øvrig aktivitet er landbasert, ikke-motorisert ferdsel knyttet til fotturer, skiturer og hundeturer.

Primo februar gjennomførte Sysselmesteren i regi av reiselivsrådgiver og politiet det årlige møtet med reiselivsnæringens guider, Sysselmesterens time, for gjensidig utveksling av erfaringer og informasjon i forkant av vintersesongen. Møtet ble for første gang gjennomført digitalt. Temaene for møtet var pågående regelverksarbeid, miljøvern, klimaendringer, breforhold, sikkerhet i felt og søk- og redningstjenesten.

Som tidligere år er det gjennomført dialogmøter både med det organiserte reiselivet og med andre offentlige aktører som Longyearbyen lokalstyre gjennom et trepartssamarbeid hvor også Visit Svalbard deltar. Sysselmesteren er bisitter i Svalbard Reiselivsråd sine halvårlige møter.

Utover dette har Sysselmesterens reiselivsrådgivere hatt jevnlig kontakt med Visit Svalbard, Association of Arctic Expedition Cruises (AECO), ulike turoperatører, Svalbard Guide Association, Arctic Safety Centre, UNIS, and utdanningsinstitusjoner og individuelle reisende gjennom hele året. I løpet av 2021 har Sysselmesteren fortsatt arbeidet med flere av de ovennevnte ifb. regelverksarbeid både på miljø- og reiselivssiden.

I 2021 ble det igjen gjennomført flere turistinspeksjonstokt med «Polarsyssel», men man merket tydelig at det var mye mindre ferdsel enn normalt. Fokus var observasjon av ferdsel, hvordan sikkerheten blir ivaretatt på land, samt informasjonsflyt. Sjøfartsdirektoratet kunne ikke stille med personell grunnet pandemien, men vi håper at dette lar seg gjennomføre igjen i 2022-sesongen.

Sysselmesterens reiselivsrådivere bidro som vanlig med innlegg for Arctic Nature Guide-studiet, Svalbard folkehøgskole og i andre relevante fora.

3.8.5 Opprettholde en robust og effektiv offentlig virksomhet

Sysselmesteren er en åremålsvirksomhet. Dette er en styrke ved at man oppnår god integrering med fagmiljøer på fastlandet, men også en utfordring med hensyn til å opprettholde kontinuitet. Åremålsordningen utfordrer organisasjonen særskilt ved nødvendig fravær hos personell da de fleste stillingene er spesialiserte med det formål å ivareta de oppdrag som til enhver tid påhviler Sysselmesteren. Det blir derfor arbeidet med bedre utnyttelse av digitale kommunikasjonsplattformer, samt digitalisering av arbeidsprosesser og nettbaserte løsninger/digitalt førstevalg knyttet til ulike søknader og saksbehandling.

3.8.6 Kontakt med lokalsamfunn utenfor Longyearbyen

Barentsburg

Sysselmesteren har jevnlig kontakt med Trust Arktikugol og Russlands generalkonsulatet i Barentsburg. Det avholdes faste kontaktmøter med Trust Arktikugol hvor generalkonsulatet deltar. Det gjennomføres også en fast kontordag hver måned som et tilbud til lokalbefolkningen i Barentsburg. I løpet av året har Sysselmesteren gjennomført flere tradisjonelle minnemarkeringer sammen med representanter fra Trust Arktikugol og generalkonsulatet i Barentsburg. Den 9. mai deltok Sysselmesteren i kransenedleggelse ved kanonen på Heerodden, med påfølgende mottakelse på generalkonsulatet, i forbindelse med Russlands markering av Seiersdagen under Andre Verdenskrig. 17. mai var Sysselmesteren i samarbeid med Longyearbyen lokalstyre vertskap for en delegasjon av voksne og barn fra Barentsburg under feiringen av Norges nasjonaldag. Den 29. august deltok Sysselmesteren tradisjonen tro ved minnemarkeringen for flystyrten i 1996 ved Operafjellet i Adventdalen.

En spesiell markering som ble gjennomført høsten 2021, var gjenåpning av en restaurert fangsthytte fra Pomor-tiden på Dirksodden i Wijdefjorden. Her deltok Sysselmesteren sammen med representanter fra Barentsburg og Svalbard museum.

I forbindelse med Sysselmesterens kontaktmøte med Trust Arktikugol i november ble det igjen mulig å avholde Sysselmesterens årlige informasjonsmøte med befolkningen i Barentsburg. Dette møtet måtte dessverre avlyses i 2020 på grunn av koronasituasjonen, men ansees som en viktig anledning til å få informert om Sysselmesterens rolle og oppgaver, spesielt for nyankomne innbyggere i Barentsburg.



Fra markeringen ved minnesmerket etter Operafjellulykken. Foto: Sysselmesteren på Svalbard

Sysselmesteren har tidligere år bistått med transport og tolketjeneste i forbindelse med kulturutvekslinger og idrettsutvekslinger mellom Longyearbyen og Barentsburg. I 2020 måtte alle slike utvekslinger avlyses på grunn av pandemien. I 2021 tillot situasjonen å gjennomføre en seminarhelg med påfølgende konsert med Longyearbyen symfoniorkester og skolebarn fra Barentsburg skole, hvor Sysselmesteren bistod med transport og organisering. Høsten 2021 lyktes det å få arrangert idrettsutveksling mellom Longyearbyen og Barentsburg, hvor Sysselmesteren bistod med transport og tolk. Slike tiltak bidrar til bedre forståelse og kontakt mellom de ulike nasjonalitetene på Svalbard og settes stor pris på i både Barentsburg og Longyearbyen.

I 2021 har Sysselmesteren tilrettelagt for og bistått med transport og tolk under til sammen 4 runder med vaksinerings av befolkningen i Barentsburg mot covid-19 i regi av Longyearbyen sykehus. Dette arbeidet vil bli videreført også i 2022.

I tillegg har det vært løpende kontakt mellom Sysselmesteren og Barentsburg via telefon og e-post hele året.

Ny-Ålesund

Sysselmesteren har gjennomført to årlige kontaktmøter med driftsselskapet Kings Bay AS og Norsk Polarinstitutt (NP) som koordinerer forskningen i Ny- Ålesund. I tillegg er det kontakt med både Kings Bay og NP gjennom året, eksempelvis i beredskapsrådet mht. håndteringen av koronasituasjonen, redningsaksjoner, isbjørnbesøk og ved konkrete saker eller offisielle besøk til Longyearbyen og Ny-Ålesund.

Hornsund

Sysselmesteren har kontakt med den polske forskningsstasjonen i Hornsund gjennom hele året, blant annet møte med besetningen under det årlige rundtoktet. På grunn av covid-situasjonen måtte årets tradisjonelle julebesøk avlyses.

Hopen, Bjørnøya og fangststasjoner

Sysselmesteren har regelmessig kontakt med de meteorologiske stasjonene i forbindelse med tokt, oppsyn og tilsyn. Julebesøk ble i 2021 avlyst som følge av pandemien. Fangststasjonen Austfjordnes har to overvintrerere sesongen 2021/2022.

3.8.7 Forvaltning og publikumsrettede oppgaver

De fleste forvaltningsoppgavene Sysselmesteren utfører er redusert i omfang i 2021 på grunn av Covid-19-situasjonen. Ekspedisjonen til Sysselmesteren har vært lukket for publikum deler av året.

Pass, visum og utlendingssaker

Sysselmesteren utstedte 109 pass og 97 ID-kort i 2021.

Sysselmesteren behandlet totalt 329 visumsøknader i 2021. Sysselmesteren har i tillegg registret 22 søknader om arbeids- og oppholdstillatelse, 21 meldinger om norsk statsborgerskap for nordiske statsborgere og to søknader om norsk statsborgerskap. Sysselmesteren har utstedt 35 passerbrev i 2021.

Vielser og skilsmisser

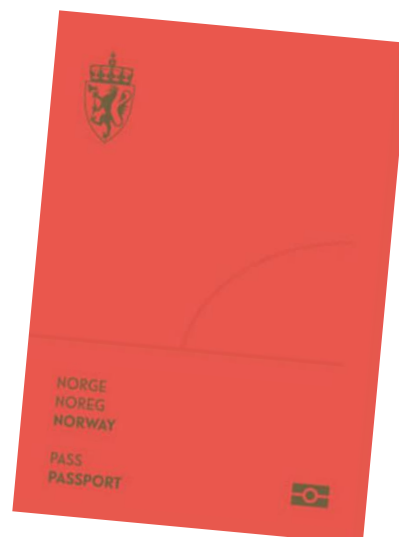
I 2021 ble 16 par viet hos Sysselmesteren.

Notarius Publicus

Sysselmesteren har i 2021 utført 36 notarialbekreftelser. På fastlandet oppkreves standard gebyr for slike tjenester. Dette gjøres ikke på Svalbard pr i dag.

Servicestasjon for Statens vegvesen

Sysselmesteren betjener trafikkstasjonen på Svalbard med en 50 % stilling, og trafikkstasjonen er administrativt og faglig underlagt Tromsø trafikkstasjon. Den har likevel et selvstendig ansvar for alle nyregistreringer og omregistreringer av kjøretøy som kommer fra fastlandet og utlandet.





I tillegg behandler Sysselmesteren eierskiftemeldinger, avregistreringer og registreringer i forbindelse med midlertidig kjøretillatelse på fastlandet ved ferie.

Sysselmesteren saksbehandler og videresender førerkortsaker til Tromsø trafikkstasjon for behandling. Dette innebærer mottak av søknader og fotografering til førerkort.

Sysselmesteren gjennomfører teoriprøver i alle klasser. I løpet av 2021 ble det avholdt 84 teoriprøver fordelt på snøscooter, bil og droner (23 % stryk) mot 55 i 2020.

Det var totalt registrert 4.512 kjøretøy på øygruppen pr 31.12.2021 hvorav 2805 er snøskutere. Dette er en nedgang fra 2020 da tallet var 4.796 registrerte kjøretøy. Nedgangen i antall kjøretøy skyldes sannsynligvis en større opprydding i kjøretøy gjennom egne prosjekter ved Longyearbyen lokalstyre og Store Norske samt at en del er tatt ned til fastlandet. Antall snøscootere har en liten økning.

Alkoholordningen

Sysselmesteren har ansvar for skjenkebevilling utenfor Longyearbyen planområde og søknader om import av alkohol, samt representasjonskvoter og andre alkoholtillatelser utenfor Longyearbyen planområde. Sysselmesteren har òg ansvar for å utstede alkoholkort til alle personer i de norske bosettingene som etter alkoholordningen på Svalbard har rett til alkoholkvote.

I 2021 godkjente Sysselmesteren 20 skjenkebevillinger. De fleste av disse var til cruiseskip og båter som har aktivitet i Svalbards farvann i sommersesongen. I tillegg ble det gitt 30 importtillatelser for alkohol. Ni av disse ble gitt til samme selskap som søker månedlig. Det ble skrevet ut tre representasjonskvoter.

Sysselmesteren utstedte 2.731 alkoholkort i 2021 (2.890 i 2020 og 3.225 i 2019).

I løpet av året har Sysselmesteren hatt til uttalelse 31 søknader om skjenkebevilling for enkeltanledning og/eller søknad om kjøp av alkohol. Søknadene behandles og avgjøres av Longyearbyen lokalstyre, etter delegasjon fra Sysselmesteren, jf. forskrift om alkoholordningen for Svalbard.

Våpensøknader

I 2021 behandlet Sysselmesteren 990 søknader om erverv av skytevåpen, som er en økning fra 466 i 2020. Videre var det 1164 søknader om løyve til å låne våpen. Tallene for 2020 på leiesøknader var bare litt lavere enn i 2019 (999 søknader), til tross for covid-19 og færre turister og forskere på øygruppa.

Saksbehandlingstid på søknader om erverv av skytevåpen var 4-6 uker på slutten av 2021.

3.9 Statens øverste representant på Svalbard

3.9.1 Bindeledd mellom lokale aktører og sentrale myndigheter

Syssemesteren har god og jevnlig god kontakt med lokale myndigheter på alle nivå, inkludert den lokale administrasjonen, politisk ledelse og på saksbehandlernivå.

I 2021 har det vært gjennomført en rekke møter mellom Syssemesteren og Longyearbyen lokalstyre. Det har vært ukentlige møter knyttet til covid-19-situasjonen, men også jevnlig møter med skredsikring som tema. I tillegg har det vært jevnlig møter i beredskapsrådet i tilknytning til konkrete hendelser. I beredskapsrådet hvor Syssemesteren er leder, deltar blant annet Longyearbyen lokalstyre, Longyearbyen sykehus, Kings Bay, UNIS, Store Norske Spitsbergen Kulkompani, Visit Svalbard med flere.

Syssemesteren har jevnlig kontakt med Trust Arktikugol og generalkonsulatet i Barentsburg gjennom faste kontaktmøter og kontordag en dag i måneden som et tilbud til lokalbefolkningen.

Syssemesteren bistår flere statlige myndigheter i forbindelse med informasjons- og tilsynsvirksomhet. Syssemesteren møter fast i det interdepartementale polarutvalget.

Syssemesteren deltar også på mange fagmøter og konferanser sentralt i rollen som bindeledd mellom lokale og sentrale myndigheter.

3.9.2 Kunnskapsformidling, informasjon og representasjon

Syssemesteren har i 2021 bare hatt 22 besøk/orienteringer. På grunn av pandemien har det vært minimalt med representasjoner. I alt ble det kun arrangert tre middager i Syssemestergården; for justisministeren, miljøvernministeren og julebordet for representanter fra Barentsburg. Det har for det meste vært arrangert besøk på kontoret eller foredrag holdt på hoteller i byen. Det har vært få orienteringer i forhold til årene før covid. Det har vært fem ambassadører, statsministerens kontor, materielldirektører fra Norge og Nederland, UD-aspiranter og UDs seksjon for nordområdene for å nevne noen.

På grunn av covid-19 ble flere besøk avlyst og eller utsatt. Det forventes et stort trykk når reiserestriksjonene letter i 2022.

Syssemesteren har daglige henvendelser fra både tilreisende og fastboende, blant annet for håndtering av momsrefusjon, søknader om pass og ID-kort, visum, våpen og jaktkort samt bistand fra trafikkstasjonen og generell informasjon.

3.9.3 Svalbards miljøvernfond

Svalbards miljøvernfond er et statlig fond underlagt Klima- og miljødepartementet. Syssemesteren på Svalbard er sekretariat for fondet, og har arbeidsgiveransvar for tilsatt rådgiver.

Fondets virksomhet er styrt av vedtekter, forskrift og eget tildelingsbrev fra Klima- og miljødepartementet. Fondet har egen årsrapport for virksomheten og styringsdialog med departementet. Det er to årsverk knyttet til sekretariatet og utgifter til drift og forvaltning av fondet dekkes av inntekter til fondet. Styret utnevnes av Klima- og miljødepartementet og er





fondets øverste organ. Styreleder er fondets virksomhetsleder, mens sekretariatet har ansvar for daglig drift, herunder oppfølging av styrevedtak, kunngjøring av tilskudd, faglig vurdering og innstilling av saker for styret, utbetaling av tilskudd, oppfølging av prosjektporteføljen og informasjonsvirksomhet.

Fondet leverer egen årsrapport til Klima- og miljødepartementet. Prosjektrapporter for avsluttede prosjekter er tilgjengelig på fondets nettside: Svalbards miljøvernfond (www.miljovernfondet.no)

4. Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Sysselmesterens overordnede vurdering av styring og intern kontroll

Sysselmesteren benytter mål- og resultatstyring som internt styringsprinsipp. Virksomheten utarbeider en årlig virksomhetsplan med grunnlag i prioriteringene som er gitt i det årlige tildelingsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Virksomhetsplanen inneholder også mål og tiltak for løpende oppgaver knyttet til de overordnede målene for norsk svalbardpolitikk og samfunnsoppdrag i henhold til instruksen for Sysselmesteren. Rapportering på virksomhetsplan og økonomi skjer månedlig i ledermøter og ved tertialrapportering til Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet med påfølgende etatsstyringsmøter med Justisdepartementet v/Polaravdelingen og Klima- og miljødepartementet. Tertialrapportene konsentreres om mål, resultater og risikovurdering. Det gjennomføres årlige behovsmessige risikovurderinger i ledergruppen som del av virksomhetsplanen med identifiserte mål og resultatområder som har vært gjenstand for risikostyring gjennom året. Risikovurderinger hos Sysselmesteren for 2021 har også vært tematisert med departementet i etatsstyringsmøter 2021. Økonomistyringen ivaretas gjennom månedlig regnskapsrapportering som tilfredsstillende krav til korrekthet og grunnlag for nødvendige beslutninger og budsjettjusteringer underveis i året. Virksomheten følger standard kontoplan og kontantprinsippet etter Statens regnskapsstandarder. Det benyttes system fra DFØ for løpende regnskapskontroll og informasjon. Det vises ellers til kapittel om årsregnskap. Riksrevisjonen utfører løpende kontroll med virksomheten. Det er ikke meldt om avvik. Sysselmesteren vil likevel øke fokuset på internkontroll og se grundig på forbedringspunkter. Dette gjelder bla innføring av digitale systemer. En vurderer kvaliteten på den interne kontrollen som tilfredsstillende, men at det er forbedringspunkter. Sysselmesterens overordnede vurdering er at risikobildet gjennomgående ikke er kritisk når det gjelder å oppnå fastsatte mål i tildelingsbrev og til Sysselmesterens samfunnsoppdrag. Det er likevel knyttet beredskapsmessige og økonomiske utfordringer ved støtte til VIP-besøk, samt større og langvarige hendelsesstyrte oppdrag som for eksempel store redningsaksjoner. Ved omfattende oppgaver i tildelingsbrev forsøker sysselmesteren løpende å foreta omprioritering av oppgaver og omdisponering av personell. Sysselmesteren vil peke på svært knappe administrative ressurser, særlig knyttet til HR og HMS. Videre må det foretas en grundig gjennomgang av våpenforvaltningen slik den har blitt praktisert og hvilke konsekvenser ny våpenlov og våpenforskrift nå gir. Viser til økning i saksmengden på våpensøknader fra 466 til 990 fra 2020 til 2021. Ut fra hvor stor våpentettet det er på Svalbard ser en at området må få større fokus. Det er omprioritert på ressurser for å følge opp, men det er utfordrende å finne ressurser internt til å følge opp dette i tilstrekkelig grad. Også her må det iverksettes tiltak for å øke kapasiteten. Sysselmesteren vil monitorere om ståtiden i åremålsstillingene har endret seg siste årene.

4.2 Rapporteringskrav 7.2: Virksomhetens vurdering av hvor det finnes utfordringer i den interne kontrollen som departementet bør være kjent med.

Sysselmesteren har satt et betydelig fokus på HMS og internkontroll og embetet går i 2022 over på digital plattform for HMS og internkontroll. Det er gjennomgående stort fokus på informasjonssikkerhet og bygningsikkerhet. Egen sikkerhetsorganisasjon har faste møter der intern kontroll fokuseres.

SMS har en betydelig aktivitet og betydelig mengde utstyr som må ivaretas på en god og forsvarlig måte i henhold til lov og forskrift. Dette krever kapasitet og kompetanse.



4.3 Rapporteringskrav 7.3: Omtale av konkrete svakheter som er avdekket, hvilke tiltak som eventuelt er satt i verk og effekten av tiltakene.

HMS-systemet og internkontroll må gjennomgås og oppdateres løpende. For 2022 blir det eksisterende systemet erstattet av digital løsning.

Det har så langt ikke vært en dedikert HR og HMS-ressurs hos Sysselmesteren. Med den utviklingen som har vært siste år, både knyttet til oppdragsmengde og antall ansatte vil denne ressursen måtte prioriteres.

Det er avdekket svakheter i kapasitet innen sivile forvaltningssaker og det er gjort og gjøres prioriteringer fortløpende. Sysselmesteren har også igangsatt en utviklingsprosess som har som mål å oppnå en bedre balanse i ressursene.

4.4 Rapporteringskrav 7.6: Virksomheten skal i årsrapporten redegjøre for arbeidet med forbedring av sikkerheten i virksomheten, med særlig fokus på sikkerhetskulturen. Videre skal det rapporteres på hvordan arbeidet er integrert i den interne virksomhetsstyringen.

Sikkerhetskulturen hos Sysselmesteren har stort fokus. Det er utarbeidet nye og oppdatert eldre sikkerhetsinstrukser for aktiviteten i 2021. Det er funnet forbedringspunkter som er lukket. Sikkerhetsarbeidet og HMS er fast punkt på alle ledermøter og inngår dermed som en fast og integrert del av virksomhetsstyringen.

4.5 Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

Sysselmesteren har valgt å ha særskilt fokus på følgende bærekraftsmål:

- 13 Stopp klimaendringene
- 14 Livet i havet
- 15 Livet på land
- 17 Samarbeid for å nå målene

I tabellen under skisseres også Sysselmesterens lokale tiltak for å nå de ulike målene

13	Stoppe klimaendringene	Lokale tiltak
13.1	Styrke evnen til å stå imot og tilpasse seg klimarelaterte farer og naturkatastrofer i alle land.	Følger opp skredfarekartlegging og monitorering av naturfarer
13.2	Innarbeide tiltak mot klimaendringer i politikk, strategier og planlegging på nasjonalt nivå	Bidrar med lokal kunnskap og gir innspill til nasjonal politikktutvikling
13.3	Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette.	Foredragsvirksomhet og formidling av kunnskap om Svalbards sårbare natur og miljø

14	Livet i havet	Lokale tiltak
14.1	Innen 2025 forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning, særlig fra landbasert virksomhet, inkludert marin forsøpling og utslipp av næringssalter	Søppeltokt med lokalbefolkning Innrapportering og utarbeidelse av systematisk rapporteringsmuligheter og oversikt Egen strategi for arbeidet med marin forsøpling

15	Livet på land	Lokale tiltak
15.5	Iverksette umiddelbare og omfattende tiltak for å redusere ødeleggelsen av habitater, stanse tap av biologisk mangfold og innen 2020 verne truede arter og forhindre at de dør ut	Nye verneområder, Van Mijen Revisjon av miljøregelverk Periodisk ferdselsforbud på sjøis
15.8	Innen 2020 innføre tiltak for å unngå innføring og spredning av fremmede arter for å redusere fremmede arters påvirkning på land- og vannbaserte økosystemer i betydelig grad, og dessuten kontrollere eller utrydde prioriterte fremmede arter	Følger opp handlingsplan mot fremmede arter
15. a	Mobilisere en betydelig økning i finansielle ressurser fra alle kilder for å bevare og utnytte biologisk mangfold og økosystemer på en bærekraftig måte	Miljøavgift til Svalbard Miljøvernfond

17	Samarbeid for å nå målene	Lokale tiltak
17.17	Stimulere til og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, mellom det offentlige og det private og i det sivile samfunn som bygger på partnerskapenes erfaringer og ressursstrategier	Faste møter i lokale samarbeid <ul style="list-style-type: none"> - Beredskapsrådet - Treparts samarbeid - Kontaktmøte og kontormøte med Barentsburg - Koordineringsmøte med LL og UNN ifbm. Covid.19 - Mv.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Som gjort rede for innledningsvis har Sysselmesteren en omfattende ansvars- og saksportefølje med mange komplekse og spesialiserte oppgaver. Det er et hovedinntrykk at både antall oppgaver og oppgavenes kompleksitet har vokst og utviklet seg relativt raskt de seneste årene, uten at Sysselmanen/Sysselmesteren er gitt tilstrekkelig rom for og/eller gitt tilstrekkelig prioritet til interne utviklings- og organisasjonsprosesser. Det er videre en tydelig trend at offentlige virksomheter på fastlandet har gjennomgått en rask og betydelig utvikling særlig når det gjelder digitalisering og effektivisering, samtidig som dette arbeidet har blitt hengende etter her. Denne utviklingen – for Sysselmesterens del – kan ikke fortsette. Tas det ikke tak i dette nå, er det risiko for at Sysselmesterens evne til å løse samfunnsoppdraget svekkes.

For å løse de oppgaver som følger av lovgivning, forskrifter og tildelingsbrev, innenfor tildelt budsjett og rammebetingelser som gitt, vil derfor Sysselmesteren – som en forlengelse av de prosesser som ble påbegynt i 2021 – fortsette arbeidet med utvikling av ledergruppen, utvikling av ledelsesroller- og funksjoner, fremme økt digitalisering samt opprettholde høy prioritet på HR og HMS. En målsetning med dette, ut over å gi bidrag til bedre kvalitet på utførelsen av egne oppgaver, er målet økt motivasjon og trivsel blant egne ansatte, alt med den effekt av de velger å stå lengst mulig i sine stillinger. Det er her en kjensgjerning at Sysselmanen/Sysselmesteren over lang tid har opplevd at de åremålstilsatte - av ulike grunner – velger å avslutte sine åremål enten før første del (3 år) eller kort tid etter. Hvert av de seneste årene har turnover ligget et sted mellom 14 – 20 ansatte. Og, hver gang en medarbeider slutter, oppstår tap av kontinuitet, kompetanse og energi i tillegg til dette krever en kontinuerlig og betydelig innsats ved ansettelsesprosesser, intern opplæring og tilvenning. Det ligger naturlig i dette at selv en liten gjennomsnittlig økning i ansettelsestid vil gi merkbare positive ressurspådrag til organisasjonen.

Parallelt med dette vil ledergruppen allerede i løpet av første tertial initiere og deretter “sjøsette” en intern omorganiseringsprosess. Dette i tett og nær samhandling med de ansatte og deres organisasjoner. Ett alternativ kan være å beholde og ev. videreutvikle de eksisterende avdelingsvise strukturer. Ett annet eksempel kan være å rendyrke en strategisk stab, to avdelinger som bærer hovedoppdragene (politi og miljøvern) samt en avdeling som utelukkende og energisk gir administrativ støtte til hele organisasjonen. En tredje løsning er en blanding mellom eksempel en og to, osv. Målet med denne prosessen er å gi bidrag til bedre utnyttelse av Sysselmesterens samlede ressurser, og med den effekt at samfunnsoppdraget løses bedre og mer effektivt.

Sammenholdt med stadig økte krav til spesialisering og effektivisering i samfunnet for øvrig, er det også et spørsmål om Sysselmesteren, med sine 46 medarbeidere, har en fornuftig og rimelig balanse mellom oppgaver og ressurser. Dette spørsmålet er fremdeles prematurt, men vil i tiden som kommer bli reist og aktualisert i løpende og i tett og god dialog mellom Sysselmesteren og Polaravdelingen.

Med bakgrunn i de foran nevnte forslag til endringer i miljøregelverket og forslag til ny feltsikkerhetsforskrift, hvilket pretenderer økte begrensninger og skjerpede krav til ferdse i felt, er Sysselmesteren videre opptatt av at egen myndighetsutøvelse har et helhetlig og balansert “360 graders” fokus. Gitt strengere regler og skjerpene krav til ferdse i Svalbard-naturen kan dette ikke bare reflekteres i effektiv, korrekt og kvalitetsmessig god enkeltsaksbehandling (søknadsbehandling mv.). Det må samtidig rettes fokus mot og settes av ressurser til langt flere, kvalitetsmessig bedre og prosedyremessig korrekte tilsyn og kontroller i felt. Uten at regelverk, saksbehandling og enkeltvedtak følges opp av relevante kontrollregimer, avdekking av lovbrudd og iverksettelse av straffesanksjoner, er det liten grunn til å tro at den samlede effekten blir som ønsket, nemlig høy grad av etterlevelse fra de som ferdes ute.



Gitt at Sysselmesteren evner å gjennomføre disse ambisjoner og samtidig klarer å hente positive effekter ut av dette, anses fremtidsutsiktene som meget gode.

Sysselmesterens evne til å løse samfunnsoppdraget avhenger imidlertid først og fremst av motiverte, dyktige og dedikerte medarbeidere. Med medarbeidere, som hver og en står på, dag etter dag, og fortsetter å gjøre en samvittighetsfull og god innsats, har Sysselmesteren som organisasjon de aller beste forutsetninger for å se lyst både på dagen i dag og på fremtiden.

Sysselmesteren og ledergruppe benytter med dette anledningen til å takke samtlige for flott innsats i året som gikk! Og, det rettes samtidig en stor takk til sentrale myndigheter, lokale myndigheter og alle andre som vi har – og fortsatt skal ha – et meget godt samarbeide med. Sysselmesteren er helt avhengige av dere for å lykkes!



6. Årsregnskap 2021

6.1 Ledelseskommantar årsregnskapet 2021

Formål

Sysselmesteren er regjeringens øverste representant på Svalbard. Sysselmesteren er et statlig forvaltningsorgan under Justis- og beredskapsdepartementet som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 av desember 2019 fra Finansdepartementet og krav i tildelingsbrevet for 2021 fra Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Sysselmesteren på Svalbards disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I 2021 har Sysselmesteren på Svalbard samlet disponert tildelinger på utgiftssiden á kr 316.645.701, jf. note D i årsregnskapet. Tildelingen er delt mellom kapittel for drift, transporttjeneste og kulturminnevern. Det er i tillegg gitt merinntektsfullmakt på de samme kapitler. Sysselmesteren på Svalbard har i 2021 hatt en samlet mindreutgift på kr 15.876.215, og samlet merinntekt på kr. 2.187.726.

Tildelingen på kapittel 5 Sysselmesteren var på kr 82.173.539, og mindreutgiften var på kr 727.015, som gir totale kostnader på kr 81.446.524 i 2021. Kr 150.000 av mindreutgiften knyttes til ekstrabevilgningen på kr. 1 mill til arbeid med vaksinerings Covid 19. Longyearbyen sykehus har fakturer Sysselmesteren per 30.11.2021 med kr. 850.000, -. Merinntekten på kapittel 5 var på kr. 1.269.991 skyldes i stor grad inntekter til dekning av administrative kostnader på oppdragsvirksomheten knyttet til oppryddingsarbeidet i Svea.

Tildelingen på kapittel 6 Sysselmesterens transporttjeneste var på kr 232.270.939, og mindreutgiften var på kr 15.043.950. Til grunn for denne mindreutgiften er kr. 2 mill knyttet til at Polarsyssel lå «off-hire» i 11 dager grunnet en skade på en thruster, øvrige mindreutgifter knyttes til mindre oppdrag, både for helikopter- og båtjenesten. Kapitlet har ett stort budsjett, og kostnadene er i stor grad hendelsesstyrt som det er vanskelig å budsjettere, og spesielt for 2021 med ringvirkningene av pandemien. Merinntekten på transportkapitlet, kr 506.200, skyldes utleie av Polarsyssel til våre statlige samarbeidsparter. Det var ikke budsjettert med inntekter på dette kapitlet.

Tildelingen på kapittel 9 Kulturminnetiltak var på kr 2.201.223, og mindre forbruket var på kr 105.250.

I budsjettet for 2021 var det forutsatt inntekter på kr 300.000 i kapittel 3005 post 01 Diverse inntekter. Regnskapet viser inntekter på kr 711.535. Dette er pass- og våpengebyr.

For kapittel 3005 post 02 var det for 2021 budsjettert med inntekter på kr 3.000.000. Regnskapet viser inntekter på kr. 4.269.991. Merinntekten på inntektskapitlet (kap 3005 post 02) er på kr. 1.269.991. Inntekten på kapitlet skyldes administrative inntekter fra oppdragsvirksomhet knyttet til kulturminner. Inntekter knyttet til ivaretagelse av trafikkstasjon, og framleie av kontorlokaler til Nærings- og fiskeridepartementet.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.2021 kr – 974.043. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeldt mellomværende består av.



På grunnlag av årsregnskapet søker Sysselmesteren på Svalbard om å få overføre mindretgiftene på de ulike kapitler til neste år.

- Kapittel 5 Sysselmesteren, kr 1.997.006
- Kapittel 6 Sysselmesterens transporttjeneste, kr 11.198.416
- Kapittel 9 Kulturminnetiltak, kr 105.250

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Sysselmesteren på Svalbard. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av april 2022.

Longyearbyen, 15. februar 2022



6.2 Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Svalbardregnskapet

Sysselmesteren på Svalbard mottar bevilgning over Svalbardbudsjettet og rapporterer regnskapstall til Svalbardregnskapet. Utgifter og inntekter rapportert til Svalbardregnskapet, rapporteres netto på en avsetningskonto i statsregnskapet, kapitalkonto 845004 Avsetninger i Svalbardregnskapet, og denne kapitalkontoen vises i bevilgningsrapporteringen. En nærmere presentasjon av utgifter og inntekter rapportert til Svalbardregnskapet vises i note C. I note C presenteres regnskapstall rapportert til statsregnskapet etter kapittel og post i Svalbardbudsjettet og i nederste del regnskapstall rapportert til Svalbardregnskapet etter art i standard kontoplan. Note A og B gir utfyllende informasjon om regnskapstall knyttet til statsregnskapet, og note D og E gir tilsvarende informasjon om regnskapstall knyttet til Svalbardregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.



Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Notene viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskontro) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifisering av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.



Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2021

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindreutgift
0414	Forlikråds og andre domsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		0	30 706	
0444	Polities sikkerhetstjeneste (PST)	01	Driftsutgifter		0	90 000	
1420	Miljødirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter		0	281 900	
1633	Nettoordning, statlig betalt mva	01	Driftsutgifter		0	12 683	
Sum utgiftsført					0	415 289	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt (-)	
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	06	Gebyrer utlendingsaker	0	27 200		
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ref.gruppelivsforsikring/Ymse	0	330 448		
Sum inntektsført					0	357 648	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

57 641

Deposita og avsetninger

845004	Avsetninger i Svalbardregnskapet			C		295 281 760	
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet						295 281 760	

Sum netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet

295 339 401

Kapitalkontoer

60056001	Norges Bank KK /innbetalinger					6 572 833	
60056002	Norges Bank KK/utbetalinger					-302 514 938	
704266	Endring i mellomværende med statskassen					602 704	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		31.12.2021	31.12.2020	Endring
704266	Mellomværende med statskassen	-974 043	-1 576 747	602 704

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling

*Sysselmesteren på Svalbard har ingen tildelinger direkte i statsregnskapet

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Sysselmesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 0444, post 01 PST kr 90.000,- til disposisjon. Sysselmesteren har belastet kr 90.000 til dette formålet.
 Sysselmesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 1420, post 21 Miljødirektoratet kr. 300.000,-, til disposisjon for tiltak etter handlingsplanen mot fremmede arter. Sysselmesteren har belastet kr 281.900 til dette formålet.
 Sysselmesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 0414, post 21 Forlikrådet til disposisjon. Sysselmesteren har belastet kr 30.706 til dette formålet.
 Sysselmesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 0440, post 22 Søk etter omkomne til disposisjon. Det er ikke belastet noe til dette formålet.
 Sysselmesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 0469, post 21 Vergemål til disposisjon. Det er ikke belastet noe til dette formålet.

Note C del I

Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter kapittel og post

Utgiftskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindreutgift
0005	Sysselmannen (jf. kap. 3005)	01	Driftsutgifter	82 173 539	81 446 524	727 015
0006	Sysselmannens transportteneste (jf. kap. 3006)	01	Driftsutgifter	232 270 939	217 236 989	15 043 950
0009	Kulturinnrettiltak (jf. kap. 3009)	01	Driftsutgifter	2 201 223	2 095 973	105 250
Sum utgiftsført i Svalbardregnskapet				316 645 701	300 769 486	
Inntektskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3005	Sysselmannen (jf. kap. 0005)	01	Diverse inntekter	300000	711 535	411 535
3005	Sysselmannen (jf. kap. 0005)	02	Refusjonar m.v.	300000	4 269 991	1 269 991
3006	Sysselmannens transportteneste (jf. kap. 0006)	02	Refusjonar frå det offentlege		506 200	506 200
3009	Kulturinnrettiltak (jf. kap. 0009)	01	Diverse inntekter		0	0
Sum inntektsført i Svalbardregnskapet				3 300 000	5 487 726	
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet						295 281 760

Note C del II Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskaet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art

	2021	2020
Driftsinntekter rapportert til Svalbardregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	699 035	451 639
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	4 802 689	2 904 553
Salgs- og leieinnbetalinger	204 199	502 210
Andre innbetalinger		
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	5 705 923	3 858 402
Driftsutgifter rapportert til Svalbardregnskapet		
Utbetalinger til lønn	48 272 659	46 081 409
Andre utbetalinger til drift	246 618 345	244 008 677
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	294 891 004	290 090 086
Netto rapporterte driftsutgifter	289 185 081	286 231 683
Investerings- og finansinntekter rapportert til Svalbardregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter		
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til Svalbardregnskapet		
Utbetaling til investeringer	6 096 678	6 589 305
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Utbetaling av finansutgifter		
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	6 096 678	6 589 305
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	6 096 678	6 589 305
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til Svalbardregnskapet		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.		
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til Svalbardregnskapet</i>	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra Svalbardregnskapet		
Utbetalinger av tilskudd og stønader		
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra Svalbardregnskapet</i>	0	0
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskaet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art	295 281 760	292 820 988

Note D Forklaring av samlet tildeling utgifter,

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
900501	2 673 539	79 500 000	82 173 539
900601	8 302 619	223 968 320	232 270 939
900901	21 223	2 180 000	2 201 223

Note E Svalbardregnskapet - Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparing(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
900 501		727 015		727 015	1 269 991			1 997 006	3 975 000	1 997 006
900 601		15 043 950		15 043 950	506 200			15 550 150	11 198 416	11 198 416
900 901		105 250		105 250	0			105 250	109 000	105 250

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter:

I h.h.t. Svalbardbudsjettet kap IV Merinntektsfullmakten og tildelingsbrev for 2021 kan Sysselmesteren på Svalbard overskride bevilgningene under

1. kap. 5, post 01, tilsvarende det innteksførte beløpet under kap. 3005, post 02 som overstiger kr 3.000.000.
2. kap. 6, post 01, tilsvarende det innteksførte beløpet under kap. 3006, post 02.
3. kap. 9, post 01, tilsvarende det innteksførte beløpet under kap. 3009, post 01.

Mulig overførbart beløp:

Sysselmesteren på Svalbard har ubrukt bevilgning på kr 727.015 på kapittel/post 900501, og merinntekter på kapittel/post 300502 som overstiger kr. 3.000.000, med kr. 1.269.991. Dette er under grensen på 5%, og det søkes om overføring av tilsammen kr. 1.997.006 til neste budsjettår.

Sysselmesteren på Svalbard har ubrukt bevilgning på kr 15.043.950 på kapittel/post 900601. Dette er over grensen på 5%, og det søkes derfor om overføring maks overførbart beløp inntil 5% som er kr. 11.198.416 til neste budsjettår.

Sysselmesteren på Svalbard har ubrukt bevilgning på kr 105.250 på kapittel/post 900901. Dette er under grensen på 5%, og det søkes om overføring av dette beløpet til neste budsjettår.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2021

		2021	2020
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	726 235	462 739
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	4 802 689	2 904 553
Andre innbetalinger	1	204 199	502 210
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		5 733 123	3 869 502
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	48 272 659	46 081 409
Andre utbetalinger til drift	3	247 020 951	244 246 396
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		295 293 610	290 327 805
Netto rapporterte driftsutgifter		289 560 487	286 458 303
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	6 096 678	6 589 305
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		6 096 678	6 589 305
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		6 096 678	6 589 305
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	264 803	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		264 803	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		65 645	60 500
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		0	0
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		12 683	1 794
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-52 961	-58 706
Netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet		295 339 401	292 988 901

Oversikt over mellomværende med statskassen **

		2021	2020
Fordringer på ansatte		199 187	0
Andre fordringer		400	1 820
Kontanter		12 575	3 440
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-1 332 727	-1 294 786
Skyldige offentlige avgifter	56	0	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse		0	0
Mottatte forskuddsbetalinger		-18 300	-50 230
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		5 123	0
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger		159 699	-236 991
Sum mellomværende med statskassen	8	-974 043	-1 576 747



Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyr for søknadsbehandling	27 200	11 100
Passgebyr	263 000	115 482
Våpengebyr	436 035	336 157
Sum innbetalinger fra gebyrer	726 235	462 739
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt varer, utenfor avgiftsområdet	718 085	57 301
Salgsinntekt tjenester, utenfor avgiftsområdet	8 948	8 600
Eksterne refusjonsinntekter (for eksempel bidragsforskning)	3 569 457	2 391 482
Refusjoner fartøy	506 200	447 170
Sum salgs- og leieinnbetalinger	4 802 689	2 904 553
<i>Andre innbetalinger</i>		
Salgssum anleggsmidler, unntatt avgiftsplikt	0	351 000
Salg av utrangert materiell, avgiftsfritt	204 199	151 210
Sum andre innbetalinger	204 199	502 210
Sum innbetalinger fra drift	5 733 123	3 869 502

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2021	31.12.2020
Lønn	43 424 273	41 356 973
Arbeidsgiveravgift	0	0
Pensjonsutgifter*	4 176 233	3 929 102
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-31 363	-179 200
Andre ytelser	703 517	974 534
Sum utbetalinger til lønn	48 272 659	46 081 409
Antall utførte årsverk:	52,5	51

* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2021 er 12 prosent. Premiesatsen for 2020 var 12 prosent.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2021	31.12.2020
Husleie	16 749 275	15 237 246
Vedlikehold egne bygg og anlegg	442 796	743 819
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	814 550	1 058 817
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	376 205	864 522
Mindre utstyrsanskaffelser	3 354 049	1 730 170
Leie av maskiner, inventar og lignende	188 407 431	189 132 920
Kjøp av konsulenttjenester	440 913	21 361
Kjøp av andre fremmede tjenester	4 084 537	2 294 179
Reiser og diett	2 377 894	2 286 626
Øvrige driftsutgifter	29 973 302	30 876 736
Sum andre utbetalinger til drift	247 020 951	244 246 396

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	1 188 529	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	2 119 046	5 068 709
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	2 789 104	1 520 596
Sum utbetaling til investeringer	6 096 678	6 589 305

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2021	31.12.2020
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	264 803	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	264 803	0

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2021	31.12.2020
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2021 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2021 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	825 439	0	825 439
Andre fordringer	199 587	199 587	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12 575	12 575	0
Sum	1 037 601	212 162	825 439
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	5 681	0	5 681
Skyldig skattetrekk	-1 332 727	-1 332 727	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-8 101 650	146 522	-8 248 172
Sum	-9 428 695	-1 186 205	-8 242 491
Sum	-8 391 094	-974 043	-7 417 052